

Obzornik

glasilo delovne skupnosti

Novi ukrepi - nove spodbude

PRED DNEVI SMO NA BRESTU SPREJELI STABILIZACIJSKI PROGRAM ALI BOLJE REČENO, PAKET UKREPOV, S KATERIMI SE ZLASTI DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE, ORGANI UPRAVLJANJA, STROKOVNI DELAVCI IN PRAVZAPRAV VSAK DELAVEC NAJODGOVORNEJE VKLJUČUJEMO V KONTINUIRAN PROCES VARČEVANJA NA VSAKEM DELOVNEM MESTU. STABILIZACIJSKI PROGRAMI SO DANES VEČ ALI MANJ IZDELANI V VSEH KOLEKTIVIH.

S TAKIM NAČRTOM BOMO NEDVOMNO MOBILIZIRALI NAJŠIRŠE SLOJE NAŠIH DELOVNIH LJUDI, KI LAHKO S PRAVILNIM POSLUHOM ZA GOSPODARJENJE UČINKOVITO PRISPEVAJO K USPEŠNEJŠEMU RAZREŠEVANJU MATERIALNEGA RAZVOJA NAŠE DRUŽBE. TAK ODNOS DO REŠEVANJA EKONOMSKIH VPRAŠANJ NEDVOMNO POGOJUJE MEDNARODNA GOSPODARSKA KRIZA, KI SE PO LETU 1945 ŠE NI POKAZALA S TAKO OSTRINO KOT SEDAJ.

Vpliv krize čutimo tudi pri nas. Posebno velja to za Slovenijo, ki se relativno močno vključuje v mednarodne ekonomske odnose. V tej družbeni akciji je potrebno zlasti poudariti, da je treba boljše in učinkoviteje gospodariti, da je treba z notranjimi ukrepi

doseči najracionalnejše poslovanje. V najkrajšem času pa bo stekla tudi razprava o družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1976-1980, v katerem bo potrebno sprejeti izhodišča za dolgoročno usmeritev v stabilizacijskih prizadevanjih našega gospodarskega položaja.

MOŽNOSTI IZVOZA

Morda bolj ko v drugih gospodarskih dejavnostih se je gospodarska kriza odrazila v lesni industriji, najbolj žgoče pa v pohištveni. To je več ali manj razumljivo, saj je pohištvo dobrina trajnejšega značaja, katere nakup lahko vsaj za nekaj časa preložimo. Brest je nedvomno kot največji jugoslovanski pohištvenik (85 odstotkov proizvodnje Bresta pomenijo finalni pohištveni izdelki) vplivom krize izredno izpostavljen. Tega sicer na svoji koži doslej še nismo najhujše občutili, če se seveda primerjamo z nekaterimi zunanji podjetji, kjer so delo skrajšali na dva do tri dni v tednu in s tem seveda tudi zaslužek.

Nedavno tega sem bral, da se pohištveniki izgovarjajo zgolj na recesijo v svetu, da pa popolnoma zanemarjamo osnovni vzrok: visoke cene. Brestu resda ni moč očitati, da ni vložil veliko truda in tudi sredstev za hitrejšo rast izvoza. To dokazujejo tudi številke preteklih let,

ko je bil Brest celo pretežni izvoznik in ko je v desetih letih v povprečju prodal kar 40 odstotkov proizvodnje v izvoz. Od tistihmal, ko smo med pohištveniki dokaj superiorno »vladali« na zunanjem trgu, pa do danes, se je marsikaj spremenilo.

Cene pohištva so zares visoke, oblikovane na rasti cen surovin in reprodukcijskih materialov. Na teh cenah zgrajene cene pohištva zagotavljajo danes največ enake, če ne že nižje stopnje akumulacije v pohištvenih kapacitetah. Ta akumulacija pa komaj da pokriva obveznosti temeljnih organizacij povečane zaloge iz naslova inflacije. Postopoma smo tako na račun rasti cen in realnosti paritete vrednosti dinarja drseli od izvoza na domače tržišče, tako da se danes borimo za 20 odstotni delež izvoza Brestove proizvodnje. Recesija v svetu je samo še dolila olje na ogenj in nas še bolj potisnila na lastno tržišče.

Na dlani je, da je z izpadom izvoza porasla ponudba na domačem trgu. Ugotavljamo, da so kapacitete za domače tržišče predimenzionirane, kljub temu, da je naša potrošnja pohištva trikrat manjša kot v ZR Nemčiji, dvakrat manjša kot v Veliki Britaniji, Belgiji, Italiji in še kje. Rešitev predimenzioniranosti, če lahko o njej govorimo, pa pomeni prestrukturiranje dela v druge dejavnosti, kar pa zahteva čas in pa predvsem sredstva.

CENE, CENE

Seveda so še drugi vzroki za visoke cene pohištva. Vzemimo samo za primer prometni davek, ki znaša pri nas 18 odstotkov (upoštevano pravkaršnje znižanje za 6 odstotkov), v večini zahodnoevropskih držav pa od 10 do 12 odstotkov, pa recimo uvozne davke na sodobno strojno opremo, ki je domača proizvodnja ne premore (okrog 30 odstotkov), ponekod visoki rabati trgovski mreži in še bi lahko naštevali. Ne nazadnje je tudi donedavni sistem določanja cen (zamrzne-

ne cene) pustil svoje posledice v proizvodnji.

Nemogoče je namreč vzdržati več kot dve leti pri istih cenah pohištva ob istočasnem naraščanju cen proizvodnih materialov. Novi programi, novi izdelki pa terjajo nove stroške priprav, uvajanja proizvodnje, desortiranost prejšnjih programov, že prodanih trgovini, ki jih le-ta za ceno prihodnjega sodelovanja odstopi proizvodnji, le-ta pa v zaključnem krogu na potrošnika.

VPRAŠANJE ORGANIZIRANOSTI PRODAJNE MREŽE

Slabši prodaji botrujejo tudi drugi vzroki. Eden izmed pomembnih je prav gotovo tudi splošna organiziranost slovenske in jugoslovanske prodajne mreže, ki bi morala odigrati pomembno vlogo zlasti v izvozu. Priča smo tudi delnemu zapiranju trgovine z oblikovanjem velikih sistemov, ki prodajajo predvsem pohištvo iz lastnih organizacij.

To nam dovolj zgovorno dokazuje podatek, da pomeni v strukturi prodaje Brestovega pohištva na domačem trgu delež Slovenije kar 60 odstotkov. Najhujše pa nas je zaprepastil in prodajno dokaj onespособil ukrep Zveznega izvršnega sveta o povečanju gotovinskega pologa pri najemanju pohištvenih kreditov z 20 na 30 odstotkov. Ta ukrep je tako zakasnil konjunkturo, da je padel sredi največje krize in povrh še v čas, ko ni sezone za prodajo pohištva. Res da velja v nekaterih zahodnoevropskih državah tudi do 30 odstotkov lastna udeležba pri nakupu pohištva (na primer Francija 30%, Belgija in Luxemburg 25%, Danska in Velika Britanija 20%, ZR Nemčija 10 do 25%, Nizozemska in Švedska brez pologov), res pa je tudi, da je bil ukrep premalo naštudiran in zato je prišel tudi ob nepravem času, kar nam dokazuje ponovna sprememba tega predpisa.

(Konec na 2. strani)



Obseg proizvodnje je tudi v poletnih mesecih zadovoljiv

Bitka za stabilizacijo se nadaljuje

POVEČANJE PRODAJE — OSNOVNO IZHODIŠČE • PRODUKTIVNOST BO TREBA ŠE POVEČATI • USKLADITEV INVESTICIJSKIH PROGRAMOV Z MOŽNOSTMI • VARČEVANJE — KONKRETNO IN NE LE NA PAPIRJU • VKLJUČEVANJE RAČUNALNIKA IN SODOBNIH METOD ZA VEČJO UČINKOVITOST IN VARČEVANJE • UKREPI ZA BOLJŠO KADROVSKO SESTAVO • RAZVOJ SAMOUPRAVNIH OBLIK ZNOTRAJ DELOVNE ORGANIZACIJE IN V VIŠJIH OBLIKAH ZDRUŽENEGA DELA.

Več o našem programu stabilizacije berite na 2. strani!

Bitka za stabilizacijo se nadaljuje

STABILIZACIJA — STALEN PROCES

Odmik doseženih rezultatov od začrtane družbeno-ekonomske politike v okviru celotnega gospodarstva in seveda tudi na Brestu je povzročil akcijo za premagovanje težav ter za večjo učinkovitost in usklajenost gospodarjenja.

Na Brestu so v vsaki temeljni organizaciji oblikovali koordinacijski odbori, na ravni delovne organizacije pa skupni koordinacijski odbor. Njihova naloga je bila, pripraviti ustrezne predloge in ukrepe v temeljnih organizacijah in delovni organizaciji, ki izhajajo iz sedanjega stanja in zastavljenih ciljev. Poleg tega pa so družbeno-politične organizacije zavzele stališče, naj bodo ti odbori stalno telo, ki bo spremljalo uresničevanje zastavljenih nalog v stabilizacijskem programu in pripravljala za zborni delavcev ustrezne informacije. To pomeni, da se naloga stabilizacije ne bo nehala z izdelavo programa, ki naj ne ostane le na papirju, temveč bo potrebno naloge izpolnjevati v vsakdanji praksi.

Program stabilizacije zajema celotno poslovanje. Naj omenimo samo nekatera področja:

- prodaja,
- proizvodnja,
- obratna sredstva,
- kadri,
- program varčevanja in zniževanja stroškov,
- sistemi nagrajevanja in produktivnosti,
- poslovne in ostale navezave ter osnovne usmeritve razvoja v srednjeročnem planu.

USKLADITI VSA OBMOČJA GOSPODARJENJA

Program stabilizacije združuje najširšo dejavnost in analizo pogojev, možnosti in konkretnih zahtev na vseh ravneh v temeljnih organizacijah in v delovni organizaciji. Predlogi za učinkovito akcijo so se stekli od delovnih mest, služb in delovnih skupin ter predstavljajo skupek vseh potrebnih aktivnosti in organiziranosti združenega dela za učinkovito in uspešno gospodarjenje.

Predlogi nalog in ukrepov izhajajo iz temeljnih organizacij in se združujejo v celovit program delovne organizacije, ki usklajuje interese posameznih temeljnih organizacij v smislu načel samoupravnega sporazuma o združevanju in neposredne solidarnosti in vzajemnosti temeljnih organizacij v poslovnem procesu.

Velika pozornost je v stabilizacijskem programu posvečena kar najboljšemu izkoristku sedanjih programov proizvodnje in obsegu prodaje. Ugotovitve kažejo, da so proizvodni programi tržno

usklajeni in da se obseg proizvodnje giblje na željenih ravneh. Kljub temu pa smo postavili določene ukrepe, ki omogočajo hitrejšo rast proizvodnje. Ukrepi imajo izhodišče v usklajenem procesu planiranja po tromesečjih in mesečno.

VPRAŠANJU PRODAJE POSEBNO POZORNOST

Področje prodaje na domačem trgu in v izvoz je po ocenah stanja v I. polletju 1975 krepko pod planiranimi cilji. Prav zato smo definirali potrebno prodajo po mesecih ter postavili naloge in zadolžitve za doseganje teh ciljev. Po teh ocenah bo znašala celotna eksterna realizacija okrog 5 odstotkov manj kot je določeno v letnem planu. Ocenjeni izvoz je na ravni doseženega lanskega izvoza.

Ocenjena skupna prodaja naj bi znašala v letu 1975 po TOZD:

TOZD TP Cerknica	197.322
TOZD TP Martinjak	75.806
TOZD TLI Stari trg	34.617
TOZD TP Stari trg	55.964
TOZD TIP Iverka	12.457
Saloni	60.666
Ostalo	9.921
Skupaj:	446.753

Taka predvidevana prodaja omogoča znižanje sedanjih zalog za okrog 30 milijonov dinarjev.

Vsi ukrepi na področju prodaje do največje mere angažirajo ustrezne službe za pospešeno prodajo na dosedanjih in morebitnih novih tržiščih. Prav tako opredeljujejo nekatera zniževanja cen.

Področje izvoza je posvečati posebno pozornost, ne le v sedanjih situaciji, temveč zaradi hitrejšega razvoja v srednjeročnem programu. Zato je potrebno sodelovanje zlasti z izvozniki na področje vzhodnih držav in držav v razvoju.

RACIONALNOST NABAVE

Na področju nabave je v programu konkretizirana potreba po materialih in vir njihove nabave. V prvih sedmih mesecih letos primerjalno z enakim obdobjem lani pa je količinski uvoz nižji za 48 odstotkov. Zavedamo se potrebe po zniževanju uvoza, vendar bomo morali tudi v naslednjem obdobju upoštevati tiste repromaterialne, ki jih ni na domačem trgu (furnir, fine lake, rezervne dele, nekatera okovja, robovne folije).

Po ocenah celotnega uvoza po temeljnih organizacijah za leto 1975 bo znašal uvoz za 50 odstotkov manj kot v letu 1974. Ta tendenca je uspešna in je krepko nad plansko postavljenim zmanjševanjem uvoza (manj za 15 odstotkov kot v letu 1974).

ZA VEČJO PRODUKTIVNOST DELA

Produktivnost dela je v vseh TOZD (izjema je TP Stari trg) ustrezna plansko zastavljeni. Pri tem pa naj omenimo, da smo produktivnost merili po znanih metodah. Težnjo upadanja pa kaže družbeno-ekonomska produktivnost, in sicer zaradi prodaje in večjih zalog ter je ustrezno temu manj doseženega dohodka v primeru s planom. Kljub temu pa smo postavili potrebne ukrepe za prihodnjo rast produktivnosti dela (usklajenost proizvodnje, boljše izkoriščanje delovnega časa, zmanjševanje bolniškega staleža in izostankov).

Prav gotovo je osnovna napaka sedanjega sistema nagrajevanja po učinkih proizvodnje, medtem ko je samoupravni sporazum lesne industrije vezan predvsem na doseženi dohodek. Ugotovitve so, da je dosednji sistem nagrajevanja dokaj neučinkovit, ni vzpodbuden in ne motivira. Da bi dejansko izenačili sisteme po temeljnih organizacijah in dosegli učinkovit sistem nagrajevanja, moramo do konca leta pripraviti samoupravni sporazum po načelih novega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. V tem sporazumu pa morajo biti opredeljena načela, ki dejansko temeljijo na rezultatih dela posameznika in uspešnosti gospodarjenja temeljnih organizacij.

Celovita kadrovska analiza je opredelila sedanje stanje, potrebe po izobraževanju in tudi potrebe po stanovanjih. Prav tako so v vseh organizacijskih enotah opravljene ocene vodilnih in vodstvenih kadrov.

Predlagani ukrepi naj bi omogočili ustrezno zasedbo delovnih mest, večjo učinkovitost kadrov in usklajeno politiko stanovanjske izgradnje.

VARČEVANJE NA VSAKEM KORAKU

Možnosti za racionalizacije in varčevanje so neizčrpne, zato mora varčevanje postati vsakdanja praksa in cilj v poslovnem procesu. Pri tem gre za racionalno izkoriščanje surovin, materialov, zmanjševanje reklamacij, objektivnost stroškov reklame in propagande, stroškov dnevnice in potovanja, dejansko za varčevanje na vseh področjih, kjer nastajajo stroški.

Recimo, konkreten primer: akcija sindikata za zbiranje starega papirja je zelo koristna in vzpodbudna.

Prav gotovo bomo tudi z aktiviranjem nove tovarne ivernih plošč z uporabo odpadkov dosegli veliko racionalizacijo z oplenjenjem odpadkov v kvalitetne končne izdelke.

Za uporabo računalnika pri razrezu ivernih plošč v vseh temeljnih organizacijah se bo odstotek izkoriščanja povečal, kar bo omogočilo prihranke za okrog tri do pet odstotkov letne porabe ivernih plošč.

Sedanje investicije so pokrite z ustreznimi viri. Ker smo že pri zaključku teh investicij, lahko predvidevamo, da sedanji viri omogočajo njihovo pokritje.

V programu stabilizacije je opredeljen tudi razvoj samoupravljanja in so zastavljeni predlogi za reorganizacijo Skupnih dejavnosti in oblikovanje novih temeljnih organizacij. Tako organizacija omogoča kvalitetnejše obvladovanje procesa in ustrezno usklajevanje interesov delavcev v TOZD in v Skupnih dejavnostih. Združeno delo mora doseči tako organiziranost, da bo uspešno realiziralo zastavljene cilje in laže premagovalo težave.

Za zaključek naj omenimo, da uspeh akcije ni odvisen le od dela odborov, temveč od pripravljenosti slehernega delavca in zlasti učinkovitosti dela strokovnih kadrov.

B. MIŠIČ



Iz Tovarne pohištva Cerknica — furniranje robov

Novi ukrepi - nove spodbude

(Nadaljevanje s 1. strani)

Znano je, da se je v zadnjem času v prodaji pohištva vendarle premaknilo. To nam dokazuje prodaja v avgustu, ki jo ocenjujemo že za dokaj uspešno, saj se bo že zelo približala enomesečni proizvodnji. K temu so nedvomno pripomogli novi ukrepi Zveznega izvršnega sveta, pa tudi sezona prodaje pohištva se počasi pričenja.

OB NOVIH UKREPIH

Precej sta nas razveselila dva ukrepa Zveznega izvršnega sveta. Prvi ukrep je sprememba uredb o obveznem dinarskem pologu pri nakupu pohištva s kreditom, ki velja po novem 15 odstotkov namesto prejšnjih 30 odstotkov. Pri tem moramo omeniti tudi uspešno sodelovanje z Ljubljansko banko, ki nam s sredstvi potrošniških kreditov uspešno pomaga premagovati prodajne težave v okviru sprejetih predpisov.

Drugi ukrep za boljše prodajo pohištva pomeni zmanjšanje zveznega prometnega davka. Za ilustracijo si pogledajmo skupni prometni davek za pohištvo:

- zvezni prometni davek 8% (prej 14%),
- republiški prometni davek 6%
- občinski prometni davek 4%.

Istočasno je Zvezni izvršni svet priporočil zmanjšanje prometnega davka za prodajo pohištva republikam in občinam, pohištveni industriji pa razgovore s proizvajalci surovin in reprodukcij materialov o znižanju cen. Glede prvega priporočila se zavedamo, da bo šlo zelo težko, ker si verjetno republika in občina težko privoščita »premetavanje« davka, kot to imenuje eden izmed naših časnikov, z enega na drug proizvod (recimo na primer od pohištva na pijače). Vendar najmanj, kar bi pričakovali od republike in občine, bi bil odgovor na novinarsko »propagando«, ki na ta trenutek, vsaj dokler nihče ne odgovori pozitivno ali negativno, bolj škodi kot koristi.

Tudi glede drugega priporočila ne kaže dosti bolje. Nekateri, kot na primer proizvajalci surovin, so od nas pravkar zahtevali nova povečanja cen, in sicer celo z veljavnostjo za nazaj. Še huje se obnašajo na primer gradbeniki, ki nam sicer ne dobavljajo reprodukcij materialov, so pa ob naši investiciji prav tako močno vpleteni v naše gospodarjenje. Gradbeniki se namreč že vnaprej z gradbenimi pogodbami galantno zavarujejo za vsa povečanja cen in tudi življenjskih stroškov z uporabo njihovega biltena o gibanju cen v gradbeništvu. Te cene so recimo pri njih porasle od lanskega prvega

trimesečja pa do konca prvega polletja za okrog 50 odstotkov.

Zal moramo ob teh ukrepih ugotoviti, da velja tudi znižanje zveznega prometnega davka za pohištvo samo do konca leta, skratka, gre zgolj za kratkoročen ukrep, ki prav gotovo ne bo rešil vprašanja plasmana v luči sistematičnega reševanja teh vprašanj.

ZAUPATI V LASTNE MOČI

Seveda se moramo tudi sami zavedati, da so časi konjunkturalni minili in da tudi trimesečni zaloge proizvodnje pohištva, kot jih ima trenutno Brest, ne bi smele pomeniti, da si podajamo roke s težjo gospodarsko krizo. Zlasti ne bi to smelo veljati za naše sestavljivo pohištvo, ki zaradi ustrezne sortiranosti zahteva tudi več zalog. Vendar gre pri tem za drugo vprašanje, za vprašanje zagotovitve sredstev, ki jih naša akumulacija ni sposobna pokrivati, pridobitev tujih virov pa je prav tako oteževalna in vprašljiva.

Skorajda edini vir, ki bi nam zagotovil nova sredstva in še to glede na današnjo ceno kapitala relativno cenena, je izvoz. Tudi to je eden izmed vzrokov, da moramo izvoz v prihodnje še bolj krepiti in negovati. Ob normalnih pogojih prodaje smo doslej več ali manj uspešno obvladovali rast cen surovin, reprodukcij materialov, pa pogodbenih in zakonskih obveznosti s povečano produktivnostjo oziroma povečano proizvodnjo. Ironija je v tem, da v času veliki zalog take ambicije v kolektivu že same po sebi splahnijo. Stagnacija proizvodnje pa seveda ni in ne more biti rešitev vsaj na daljši rok ne.

V skladu z resolucijo o ekonomski politiki za leto 1975 so vsi slovenski pohištveniki podpisali sporazum, na osnovi katerega so se zavezali, da letošnjih prodajnih cen ne bodo povečevali nad cene, ki so veljale na dan 31. maja letos. Kot je znano, Brest od začetka leta 1974 cen ni spreminjal in jih tudi do konca leta ni nameraval.

— 0 —

Za zaključek lahko napišemo le to, da je impulz v prodaji pohištva na Brestu porasel, da bomo z doslednim izvajanjem stabilizacijskih ukrepov zmanjšali zaloge do konca leta na dvojnopolmesečno proizvodnjo, da nas pa bodo finančne težave kot posledica sedanjega stanja v prodaji kljub našemu optimizmu pestile najmanj vsaj tja do marca prihodnjega leta. Pred nami je torej veliko odgovornih nalog, ki terjajo tudi najodgovornejše delo celotnega kolektiva.

D. MLINAR



Iz montažnega oddelka v Tovarni pohištva Cerknica

Stvari se premikajo

AKCIJA ZA POVEZOVANJE GOZDARSTVA N LESARSTVA TEČE

Na razširjeni seji občinskega komiteja Zveze komunistov in predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov so sprejeli idejno-politična izhodišča in družbeno-ekonomske cilje povezovanja gozdnega in lesnega gospodarstva na notranjsko-kraškem območju, ki jih je pripravila komisija za družbeno-ekonomske odnose in samoupravljanje pri medobčinskem svetu Zveze komunistov Postojna. Sprejeli so tudi zaključke o prihodnji akciji v zvezi s povezovanjem gozdarstva in lesne industrije.

Pisali smo že v predlogu povezav med gozdarstvom in primarno lesno predelavo. O dokumentu, v katerem so bili grobo nakazani osnovni družbeni in gospodarski cilji povezave, so v maju in juniju razpravljale vse zainteresirane osnovne organizacije Zveze komunistov gozdarske in lesne industrije. Večina se zavzema za razvitejšo obliko povezovanja med delavci v gozdarstvu in celotno lesno industrijo, ne samo primarno.

Komisija za družbeno-ekonomske odnose in samoupravljanje pri medobčinskem svetu Zveze komunistov je zato na podlagi omenjenih stališč za usmerjanje prihodnjih prizadevanj pripravila izhodišča za idejno-politično usmeritev akcije pri povezovanju gozdarstva in lesne industrije.

Ugotovljeno je bilo, da je taka oblika združevanja sredstev in dela v gozdarstvu in lesni industriji v današnjih družbenih in gospodarskih razmerah ekonomska nujnost. Osnovna izhodišča, ki predstavljajo neposredno materialno osnovo za uresničevanje osnovnih družbeno-gospodarskih ciljev povezovanja, so v naslednjem:

— racionalna izraba lesnih surovin,

— višja stopnja oplemenitenja lesne surovine v predelavi — pospeševanje razvoja končnih izdelkov,

— uveljavitev lesnega gospodarstva regije v samoupravno združenem delu v Sloveniji in Jugoslaviji, saj ima lesno gospodarstvo tega območja zelo pomemben delež: po vrednosti proizvodnje 16,2 odstotka, po vrednosti izvoza pa kar 22,5 odstotka,

— stalna rast proizvodnje, dohodka, produktivnosti in donosnosti,

— osredotočenje lesne predelave ter uvažanje sodobne tehnologije,

— učinkovito investiranje, — združevanje skupnih funkcij,

— sistematična vzgoja in razporeditev kadrov,

— socialna varnost zaposlenih, solidarna vzajemna pomoč in odpiranje novih delovnih mest,

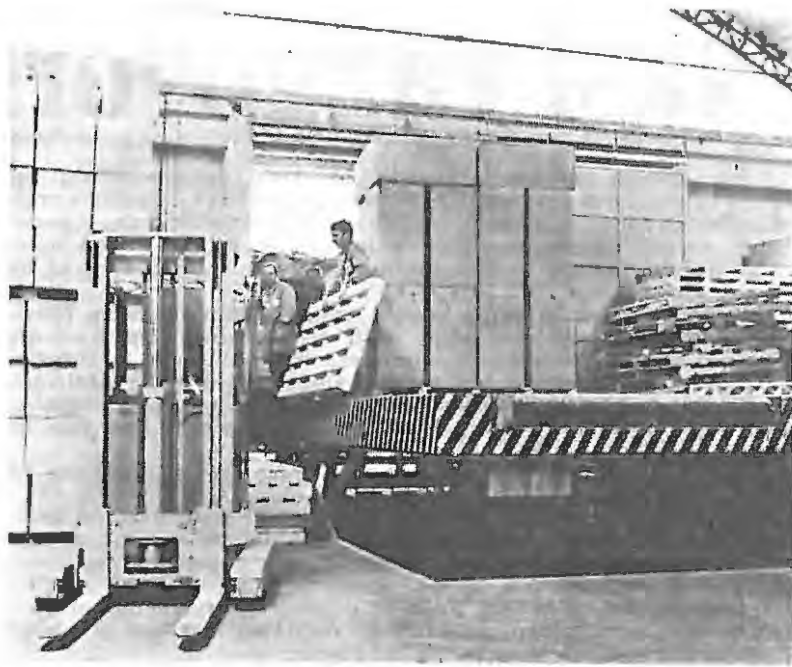
— izraba naravnih zmogljivosti za razširitev surovinske osnove.

Do 5. septembra bodo o predlaganih izhodiščih najprej razpravljali in ocenili gradivo na razširjenih sestankih osnovnih organizacij Zveze komunistov s Vsi delavci v TOZD in skupnih službah gozdarstva in lesne indu-

strije bodo ocenili predlagana izhodišča do 20. septembra. Po opravljenih sestankih z delavci po temeljnih organizacijah pa bodo delavski sveti verificirali stališča v razpravah z delavci. Na teh sejah bodo delavski sveti temeljnih organizacij določili po enega delegata — strokovno političnega delavca.

Ti delegati bodo sestavljali telo, ki bo odgovorno za pripravo vseh potrebnih analiz in osnutkov samoupravnih aktov v povezavi gozdarstva in lesne industrije notranjskega območja. V politično akcijo se bosta aktivno vključila tudi občinska skupščina in občinski odbor sindikata gozdarstva in lesne industrije, celotno aktivnost pa bo usklajevalo predsedstvo občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva.

J. Hren



Nakladišče v novih skladiščnih prostorih

Nov program kuhinjskega pohištva

O letošnjem Salonu pohištva v Ljubljani smo že pisali. Tokrat naj nekoliko več spregovorimo o našem novem programu kuhinjskega pohištva, ki smo ga tam razstavljali in ki je vzbudil precej pozornosti.

Vsekakor je široko zasnovana akcija za razstavo kuhinj dobila svoj odziv in predstavlja solidno osnovo za osvojitve novih, tudi komercialno uspešnih modelov.

Naj začnem s kuhinjo NIKA, ki jo je oblikovala arh. Polonca Rojec.

Poleg pomanjkljivosti, ki sta jih imeli obe kuhinji (nista bili opremljeni s košaricami), obiskovalci niso imeli večjih pripomb na funkcionalnost oziroma uporabnost.

Druge pripombe pa so se našle na kvaliteto zadnjega profila, na obdelavo površin, težko čiščenje, pritrditev vsadnih elementov. Za vse te pomanjkljivosti, če jih lahko tako imenujemo, smo že sami vedeli pri postavitvi na sejmju in niso tako pomembne, ker poznamo tudi njih rešitev. Nekaj obiskovalcev se je kritično izrazilo o ročaju, češ da je premajhen in težko prijemljiv, vendar mislim, da ročaj ustreza funkciji in tudi oblikovno dopolnjuje kuhinjo NIKA.

Že prej sem omenil težko čiščenje površin. Ugotovljeno je, da je bila dogovorjena kvaliteta oplemenitenja iverice v izvedbi OTISKI NATUR MAT, ne pa otiški mat kot je sedaj, kar nakuže rešitev tega vprašanja.

Pri postavitvi z nastavki je več obiskovalcev izrazilo mnenje, da bi bilo dobro izdelati poseben element (stopničke) za lažje doseganje zgornjih elementov.

Najbolj problematična je seveda izbira barv, ki je poleg cene kuhinje prav gotovo najmočnejši dejavnik pri odločitvi kupca za posamezni model.

Pri kuhinji NIKA se je največ obiskovalcev opredelilo za zeleno barvo, nato pa za belo in malo manjši odstotek za rjavo barvo. Če gremo v proizvodnjo z belo barvo, prav gotovo ne bomo pogrešili, pri zeleni pa je vprašljivo, ker imamo že Vego 74 — zeleno. Zato bi bilo morda bolje, da bi namesto zelene barve uporabili rjavo, seveda v boljši kvaliteti kot je bila prikazana na sejmju.

Pri izbiri, ali elementi pod skupno ploščo ali posamično, se je največ obiskovalcev izrazilo za elemente pod skupno ploščo, kar bo tržišče vsekakor kmalu zahtevalo. Temu bo treba prilagoditi proizvodnjo, pa tudi komerciala bo morala najti nove načine in poti za prodajo tako zasnovanih kuhinj.

Tudi nagrajena kuhinja SAVOJA je imela osnovno pomanjkljivost v neopremljenosti s priložnimi košaricami in v nedodelanosti posameznih elementov. Pri

tem modelu sta prevladovala dva momenta, ki sta pritegnila največ obiskovalcev, in sicer viseči elementi do vrha (brez nastavkov) in pa sveže, lahko rečemo, drzne barve.

Viseči elementi imajo vsekakor prednost, saj nam zapolnijo nekoristni prostor, dajo pa tudi svojstven videz kuhinjskemu okolju.

Če bi šli v proizvodnjo z dvema ali tremi različicami kuhinje SAVOJA, pa bi morali vsekakor upoštevati tudi »nizke« viseče elemente, vendar to le pri eni različici.

Barve programa SAVOJA so vsekakor popestritev in novost na tržišču kuhinj in tudi odziv obiskovalcev je bil dokaj ugoden. Največ priznanj sta poželi kuhinji SAVOJA-OREH in SAVOJA-MODRA, pa tudi druge barve niso bile zavržene.

Monoblok, ki je bil prikazan v zeleni barvi, je bil prav tako novost in je bilo na sejmju zanj precej zanimanja. Pripombe so bile zopet zaradi nedodelanosti (zabljeni robovi), pa tudi z naše strani še ni konstrukcijsko rešen. Zato ne bi bilo napak, da bi ga dodelali do Beograjskega salona.

Rešitev delovnega pulta (oziroma jedilnega), ki je bila prikazana pri beli različici, je dokaj za-

nimiva in se razlikuje od do sedaj prikazanih tako po funkciji kot tudi oblikovno. Če bi osvojili tak pult, bi ga bilo potrebno standardizirati po dolžini.

Pohvaljen je bil voziček z masivno klado pri modri različici. Izboljšava tega bi bila v izdelavi ogrodja iz pohištvenih cevi in da ga opremimo z vodili. S tem mu zagotovimo boljše stabilnost, če ga popolnoma ne potegnemo izpod delovne plošče.

Zaradi barve ne bi bilo težav, ker imamo pri SAVOJA-OREH belo delovno ploščo, prav tako pa tudi pri SAVOJA-BELI. Pri modelu SAVOJA-MODRA pa je zadnji profil iz INOXA. Po vsej verjetnosti bi ustrezal zadnji profil, ki ga uporabljamo pri Vego-74 oziroma pri Gami.

Pri kuhinji SAVOJA manjkajo viseči elementi s steklenimi vrati. Nekaj obiskovalcev je imelo pomisleke zaradi spodnjih elementov, ker so brez predalov, vendar mislim, da z rastrom predalnikov od SOP — 30 do SOP — 60 lahko zagotovimo funkcionalnost tako oblikovanih spodnjih elementov v kakršnem koli kuhinjskem okolju.

Sedaj pa smo pred najvažnejšo odločitvijo: katere izmed teh modelov bomo izdelovali in še bolj, kako jih bomo izdelovali.

B. Klešnik

Sodelovanje z Alplesom

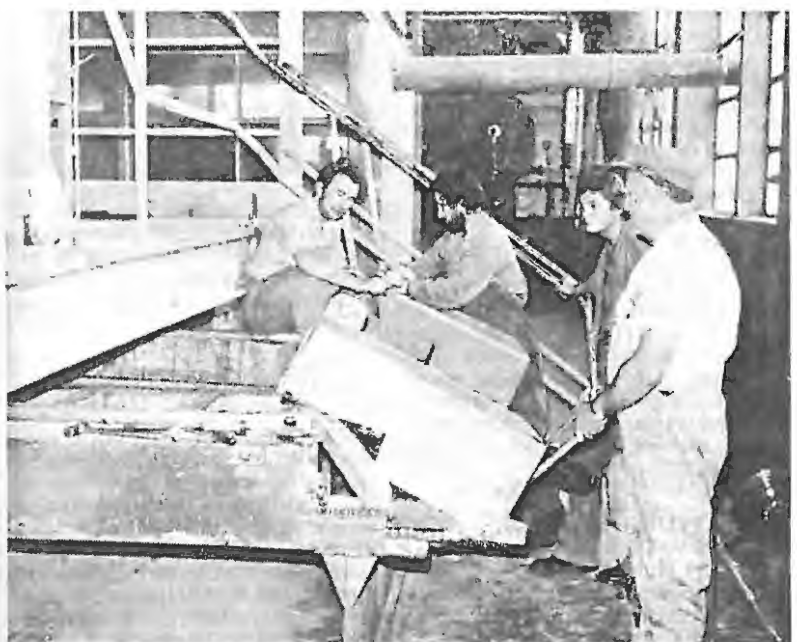
Brest ima s podjetjem Alples iz Železnikov že vrsto let dobre poslovne odnose. Začenjajo se nekje v letu 1962, ko je prav Alples začel v večjih količinah uporabljati za tiste čase novo tvorivo, iverne plošče. Glede na tržna nihanja se je potem poslovno sodelovanje nadaljevalo z različno intenzivnostjo.

Ne glede na obseg konkretnih poslov pa se je ohranjalo in utrjevalo medsebojno prijateljstvo. Brest in Alples sta v tem času precej povečala svojo proizvodnjo in sodita med največja proizvodna podjetja v lesni stroki; oba pa sta tudi člana SOZD Slovenijales.

Ko so se začeli kazati na Brestu obrisi nove tovarne ivernih plošč, so se pričeli tudi intenzivni pogovori z Alplesom o sklenitvi dolgoročne pogodbe za prodajo ivernih plošč in nabavo surovin iz njihovega gravitacijskega področja. Nova tehnologija po sistemu Blazon je namreč edina v Jugoslaviji, ki omogoča proizvodnjo plošč, katere kvaliteto ustrezajo Alplesovi proizvodnji. Zato je Alples zainteresiran za dolgoročno sodelovanje, ker s to preusmeritvijo ne bo več tako odvisen od uvoza. Prav tako pa je tudi Brest zainteresiran za prodajo na Gorenjskem, pa tudi za nabavo doslej neuporabljivih lesnih odpadkov iz njihovih obratov in njihovega gravitacijskega gozdnega območja.

Pogodba, ki sta jo 21. avgusta letos podpisala direktorja obeh delovnih organizacij, predvideva petletno obvezo obeh partnerjev za prodajo oziroma nakup ivernih plošč, prav tako pa tudi obvezo za prodajo in nakup lesnih odpadkov in gozdnih sortimentov s področja SOZD Gorenjske. Podpis take pogodbe je prav gotovo izraz dobre volje obeh kolektivov, ekonomsko upošteva interesantnost za obe strani in je nov član v poslovnem povezovanju obeh podjetij.

F. Mele



Posnetek s stare Iverke — popravilo stroja

Bruto osebni dohodki

Da bi bili člani naše delovne skupnosti kar najbolj obveščeni o svojem osebnem dohodku, posredujemo informacijo o oblikovanju osebnega dohodka.

Po sprejetju ustave in ustreznih predpisov poznamo samo bruto osebni dohodek delavca v združenem delu. Delavci se vsako leto prek svojih delegatov sporazumevajo o višini osebnega dohodka, ki ga razporejajo za svojo osebno in skupno porabo. Pod skupno porabo razumemo tiste dejavnosti, s katerimi zadovoljujemo naše skupne potrebe kot so zdravstvo, kultura, telesna kultura, socialno varstvo... Kot osebno porabo iz bruto osebnega dohodka pa razumemo prejemek, ki ga delavec dobi mesečno ob izplačilu osebnih dohodkov.

Kako je videti takšen izračun osebnega dohodka, ki se deli na osebno in skupno porabo, bomo prikazali v naslednjem primeru:

Če po naših sprejetih sporazumih in predpisih znašajo bruto osebni dohodki 3900 din, so njegovi prispevki naslednji:

5,55 %	občinska izobraževalna skupnost	ali din	216,45
0,53 %	občinska kulturna skupnost	ali din	20,67
0,36 %	občinska temeljna telesna kultura	ali din	14,04
0,58 %	občinska skupnost socialnega skrbstva	ali din	22,82
0,40 %	občinska skupnost otroškega varstva	ali din	15,60
8,01 %	zdravstveno zavarovanje	ali din	312,39
11,8 %	invalidsko ali pokojninsko zavarovanje	ali din	460,20
20,60 %	Skupaj prispevki	din	1154,46

Po odbitku teh prispevkov ostane delavcu 2745,60 din za osebno porabo.

Pri tem pregledu pa niso zajeti dodatni prispevki kot so zavarovanje, krajevni samoprispevek, članarine in podobno. S. Zidar

Naši razgovori — medsebojni odnosi

Prav gotovo predstavljajo zdravi in ustvarjalni medsebojni odnosi v naši delovni skupnosti, predvsem pa v njenih temeljnih organizacijah in njihovih osnovnih celicah — delovnih skupinah — enega izmed najbolj trdnih temeljev, na katerih je BREST rasel in se razvijal. Brez takšnih medčloveških odnosov tudi BREST ne bi bil to, kar danes je.

Tudi v prihodnje bomo morali medsebojnim odnosom posvetiti posebno skrb in pozornost, zlasti ob doslednem izpolnjevanju nalog, ki smo si jih zastavili s programom stabilizacije in drugimi dokumenti, pri čemer bo imela vidno vlogo tudi delovna disciplina.

Prav zato smo se med našimi sodelavci po temeljnih organizacijah pozanimali, kaj menijo o teh stvareh. Zastavili smo jim naslednji vprašanja:

— Kako ocenjuješ medsebojne odnose na Brestu, predvsem pa odnose v tvojem neposrednem delovnem okolju?

— Prav gotovo pride kdaj tudi do napetosti med sodelavci in do kršitev delovne discipline. Kakšna naj bi bila po tvojem mnenju najboljša pot za odstranitev takšnih neljubih pojavov in za izboljšanje delovne discipline?

Prav gotovo bo kakšna misel iz odgovorov vredna premisleka; namen »naših razgovorov« namreč je, dati vsaj skromen prispevek k utrjevanju naših medsebojnih odnosov.

Maks UMEK — pomočnik vodje proizvodnje v Tovarni pohištva Cerknica ima veliko stikov z ljudmi, zato so medsebojni odnosi zanj pomembni pri uspešnem opravljanju nalog. Povedal je:

»Medsebojni odnosi so bistvena pomena za doseganje določenih ciljev. Ker živimo v času stabilizacije gospodarstva iz dneva v dan dobivamo odgovorne naloge, ki jih je treba kar najbolj dosledno izpolnjevati. Da bomo temu kos, bomo morali bistveno izboljšati medsebojne odnose.

Kaj hočem reči s tem? Samo to, da bi se moral vsak član delovne skupnosti na svojem delovnem mestu temeljito zavzeti in dogovorjene naloge izpolnjevati v zastavljenem roku. Ne bomo se smeli zadovoljiti samo s sprejetimi sklepi in izpolnjevanji samo tiste, ki so nam všeč. Treba bo izpolnjevati tudi tiste, ki so nam trenutno odvratni, v daljšem perspektivnem obdobju pa bistveno pomembni.

Mislím, da bi bili medsebojni odnosi dobri, če bi upoštevali oziroma sprejemali mnenja vsakogar, če bi jih strokovno preanalizirali in za delovno skupnost pomembne upoštevali. Zavedati bi se morali, da lahko sleherni član kolektiva prispeva pozitivne rezultate svojega dela, če je kadrovske pravilno razporejen in so mu jasni cilji. Res pa je tudi, da nima vsak enak dar govora, da bi lahko z lepimi, gladkimi stavki povedal tisto,

Frančiška TURŠIČ je čistilka v Tovarni pohištva Cerknica. Zato je v neposrednih stikih z uporabniki teh prostorov in različnimi vodji oddelkov. Na zastavljena vprašanja je odgovorila:

»Moje področje dela je precej obsežno, saj sega kar od enega pa do drugega konca tovarne. Kaže, da so z mojim delom zadovoljni, pa je zato tudi manj razlogov za opomine ali pikre pripombe, ki navadno ljudi spravijo v slabo voljo. Občutek imam, da sem med delavci lepo sprejeta.



V delovno disciplino delavcev in v medsebojne odnose nasploh, pa se ne poglobljam, ker menim, da so za to postavljeni in odgovorni drugi. Iz lastnih izkušenj pa vem, da je delavcu potreben včasih trenutek oddiha, zato zaradi tega nikoli nikogar ne obsojam.

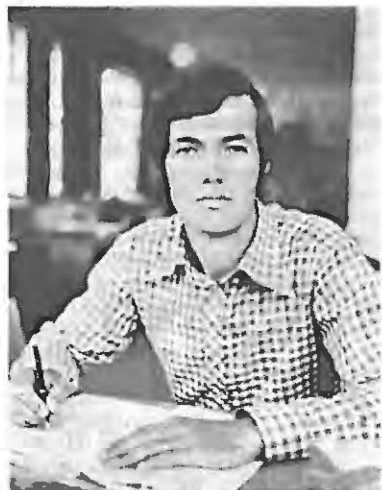
Mislím, da bi morali najti rešitev za povišanje osebnih dohodkov delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki. S tem bi odpravili enega izmed glavnih vzrokov, ki prizadete spravljajo v slabo voljo, povzročajo nedisciplino in jemlje voljo do dela. Potem bi lažje zahtevali od njih, da so disciplinirani, vestni in delavni. Končno so tudi ti delavci z najnižjimi osebnimi dohodki tovarni nujno potrebni in prispevajo svoj delež za naše skupno dobro.

Drago FRLAN (Tovarna pohištva Cerknica) — tehnolog v pripravi dela in aktiven družbeno-politični delavec, meni o medsebojnih odnosih na BRESTU:

»Občutek imam, da v medsebojnih odnosih na BRESTU ni čisto vse v redu. Lahko bi celo rekel, da se drug drugega bojimo in zato ne povemo tistega, kar v resnici mislimo. Največkrat molčimo in se držimo starega pregovora: Molč je zlato. Dokaz za mojo trditve je dejstvo, da molčimo tudi na tistih sestankih, ko razpravljamo o vprašanjih, ki so za nas življenjsko pomembna. Oživimo pa takoj za prvim vogalom, v najbližjem bifeju, ko hrabro povemo, navadno istomišljenikom, kaj si v resnici mislimo. Vprašal bi: koga se bojimo?

Mislím, da tudi ta prikrita bojazen vpliva na medsebojne od-

nose, na odkritosrčnost med ljudmi, na tisto vez, ki bi med nami morala biti.



Drugo vprašanje v bistvu vsebuje več vprašanj, zato bi se v odgovoru opredelil le na tisti del, ki zajema področje delovne discipline.

Zgledi vlečejo — to je dejstvo, ki nedvomno velja tudi za delovno disciplino. Toda kdo naj da zgled in komu? Starejši delavci mlajšim, nadrejeni podrejenim; prav tako morajo svoj zgled dati družbeno-politični delavci, ki imajo med kolektivom velik ugled. Mislím, da bi se s takšnim načinom dela tudi brez disciplinskih kazni močno povečala delovna disciplina.

Janez KEBE je zaposlen v Tovarni pohištva Martinjak šest let na delovnem mestu skladiščnik gotovih izdelkov. Je predsednik sveta za socialne, stanovanjske in kadrovske zadeve v tej temeljni organizaciji.

»Dokler še ni bilo centralnega skladišča, so se večkrat pojavljale nevednosti med nami in Tovarno pohištva Cerknica pri odpremi gotovih izdelkov. V zadnjem času pa, ko je začelo delovati novo skladišče gotovih izdelkov, je tudi napak vse manj, niso pa še povsem izginile.

Največ nevednosti se je v naši temeljni organizaciji pojavljalo zaradi velike proizvodnje in v zvezi s tem premajhnih skladiščnih prostorov. Vendar smo tudi v najbolj kritičnih obdobjih težave reševali z medsebojnimi dogovori. Predvsem želim, da bi pravočasno prihajale identične številke za gotove izdelke, ker v zadnjem času ne prihajajo, kar povzroča negotovanja. Na koncu bi še pripomnil, da je najboljše pot za urejanje medsebojnih odnosov, če vsak na svojem delov-



nem mestu izpolnjuje tiste naloge, ki so mu dane v našem samoupravnem sistemu in poslovnem procesu.

Stane ŠTRITOF — Tovarna pohištva Martinjak — inštruktor strojne obdelave lesa, predsednik komisije za izrekanje ukrepov:

»V temeljni organizaciji Tovarna pohištva Martinjak sem zaposlen dvajset let; od tega sem petnajst let inštruktor strojnega od-

delka. Odnosi v oddelku in med ostalimi sodelavci so kar zadovoljivi. Občasno se pojavljajo tudi kakšne nevednosti, saj je razumljivo, da človek tudi greši, če dela, vendar skušamo take stvari urejati takoj, ko do njih pride.

Med mojo mandatno dobo v komisiji za izrekanje ukrepov je bilo več disciplinskih prekrškov. Nanašali so se na nepravilne medsebojne odnose, pijančevanje in seveda na težnje po neupravičenih zaslužkih. Na vse smo pravočasno in upam vzgojno vplivali.



Najboljša opora za odstranjevanje napak je prav gotovo naš sporazum o medsebojnih delovnih razmerjih; tega naj se vsak drži, pa tudi kršitev ne bo.

Anton KANDARE, inštruktor v stolarni Tovarne lesnih izdelkov Stari trg, je član komisije za ukrepe. Povedal je:



»Kot član komisije za ukrepanje do kršiteljev delovne discipline in kot inštruktor stolarnar se srečujem tudi s temi vprašanji. Kadar razpravljamo o lažjih kršitvah, poskušamo s prepričanjem in dokazovanjem najprej svarilno vplivati na povzročitelja, če pa je kršitev nekoliko hujša, pa izrečemo tudi opomin ali javni opomin oziroma kazen, ki je v naši pristojnosti. Za večje primere pa seveda odstopimo zadevo pristojnim organom v obravnavo.

Kot inštruktor se srečujem na delovnem mestu tudi z delavci, ki so včasih nedisciplinirani. Vendar te odnose največkrat uredimo v neposrednem stiku že takoj na delovnem mestu.

Poti za odstranjevanje takšnih neljubih pojavov je veliko, izbrati najboljše pa ni lahko, zato mislim, da je še vedno potrebno nenehno opozarjati na kar najboljše medsebojno usklajevanje odnosov.

Josip POJE, vodja proizvodnje stolarnar v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg:

»Na delovno disciplino vpliva veliko stvari. Delavci bi morali predvsem ohraniti strpnost v medsebojnih odnosih, starejši bi morali dajati zgled mlajšim.

Predvsem pa je potrebno, da imajo inštruktorji pravičen odnos do sodelavcev.

Na razpoloženje med delavci seveda vpliva, če je delo pravilno organizirano in če je čim manj premeščanja z enega na drugo delovno mesto. To pa je mogoče le ob dovolj velikih serijah, ki jih pa pri nas ni.

Pred časom je bilo med nami tudi nekaj alkoholikov, ki pa so se zdravili ali pa alkohol opustili do neke meje, tako da večjih težav sedaj ni. Je pa to ena najbolj nevarnih okoliščin, zaradi katere pride do kršitev delovne discipline.

Tudi neusklajenost osebnih dohodkov na enakih delovnih mestih po temeljnih organizacijah povzroča razburjanje. Potrebno bi bilo uskladiti sistem o nagrajevanju.

Našel sem le nekaj primerov, na katere moramo biti pozorni,



slabosti pa je mogoče odpraviti le združeno in s sodelovanjem vseh delavcev.

Jože KOČEVAR, inštruktor žagalnice in član kadrovske komisije v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg:

»Odnosi med delavci na žagi so kar dobri. Disciplina pa bi bila lahko tudi boljše. Vendar kakšnih kršitev delovne discipline že dolgo ni bilo. Ravno na žagi je delo organizirano tako, da imamo skupinsko normo in delavci sami med seboj poskrbijo, da je red na vseh delovnih mestih in se med seboj tudi spodbujajo. Ker je delo med seboj



tako povezano, tudi ni časa misliti na ostale stvari. Do napetosti med posamezniki seveda pride, vendar se delavci med seboj že tako dolgo poznajo, da tega ne jemljejo resno.

Karol MAROLT (Tovarna pohištva Stari trg):

»Mislím, da je vprašanje medsebojnih odnosov za vsakega delavca eno izmed najpomembnejših. Prav zato sem zadovoljen, da delam med temi ljudmi. V strojnem oddelku, v katerem delam, skoraj ne pride do nesporazumov. Vsak opravlja svoje delo, če pa je potrebno, gremo tudi drug drugemu v pomoč. Enaki so odnosi nadrejenih do podrejenih in obratno. Skratka, živimo



kar misli. Vendar bi morali prisluhniti tudi takšnim delavcem.

Kar se tiče delovne discipline, želim povedati, da bi moral vsak imeti boljše tovariške odnose do svojih delavcev, pa tudi do svojih nadrejenih. Naloga, ki jo postavi nadrejeni, pomeni za podrejene določen red in disciplino, tega pa se pri nas vse premalo zavedamo. Če so nam dane na uživanje pravice, bi se morali zavedati tudi dolžnosti, kajti oboje je med seboj povezano. Prepričan sem, da se stari BRESTOVCI tega prav dobro zavedamo, zato bi bilo lepo in prav, če bi tudi mlajši malo bolj prisluhnili temu. Vsi skupaj pa smo sposobni odstraniti prenekaški problem, ki nas oklepa in nam bremeni življenjski standard.

kot velika družina, ki ji sloga veliko pomeni.

Nisem zagovornik trde roke. Nedvomno ima opozorilo z lepo,



pošteno besedo neprimerno večji uspeh kot pa razni disciplinski postopki — to velja za veliko večino ljudi. Razumljivo pa je, da posamezniki istovetijo demokratične odnose z anarhijo. Pri takih pa lepa beseda navadno ne zaleže — potrebni so ostrejši ukrepi. Sicer pa se morajo taki člani, ki se nočejo prilagoditi splošnim družbenim normam in interesom kolektiva, slej ko prej posloviti oziroma jih kolektiv sam izloči.

Tone AVSEC (Tovarna pohištva Stari trg):

»Medsebojnih odnosov delavcev Bresta kot celote niti ne poznam, saj nas je veliko, lahko pa trdim, da so medsebojni odnosi v naši temeljni organizaciji dokaj dobri.



Seveda, včasih le pride do različnih nesporazumov, pa tudi do kršitev delovne discipline. Teh pa je tem manj, čim bolj je delo organizirano, tako da vsak ve, kaj mu je dolžnost in kaj pravica ter da ima zadosten obseg dela na posameznem delovnem mestu.

Sicer pa pri nekaterih delavcih ne bi bilo odveč, če bi pokazali več resnosti in odgovornosti do dela, ki jim je zaupano.

Zelo me moti vedenje nekaterih članov kolektiva od začetku malice, saj se obnašajo — oprosti izrazu — kot lačne živali. Prav bi bilo, da bi te svoje navade spremenili v korist njihove vzgojne vrednosti.

Vsak član kolektiva naj bi sam sebe izprašal, kaj dela narobe in temu primerno ukrepal. Zavedati se moramo, da je tovarna naša kmetija — kakor bomo delali in gospodarili, toliko bomo prideli. Od tega pa je odvisno naše življenje.

Ivan LOVŠE, tehnolog v Skupnih službah, je Brestovec od leta 1955. Na zastavljena vprašanja je odgovoril:

»Odnosi med delavci na Skupnih dejavnostih, pa tudi odnosi do temeljnih organizacij združene dela so v mejah, za katere lahko trdimo, da so še kar v redu. Vsekakor pa bi bili lahko še boljši. Do občasnih nezaželenih odnosov pa tudi pride, ko se posameznikom preveč segreje kri.

Prav je, da se nazadnje vse lepo konča.

V tolikšnem kolektivu in ob tako razvejanem procesu kaj rado pride tudi do kršitev delovnih dolžnosti. Največkrat so vzroki temu nevednost in pomanjkanje preventivnih ukrepov s strani vodilnih in odgovornih oseb. Kar zadeva delovno disciplino, bi bilo treba v današnjem sistemu samoupravljanja strogo upoštevati znano in v praksi preizkušeno metodo, da je bolje napake pravočasno odkrivati in nanje opozarjati, ne pa čakati, da posameznik ali skupina zabrede v kalne vode. To je ena izmed najpomembnejših osnov za zdrav sotovarištvo, ki se v kolektivu dobro obrestuje tudi pri akcijah, kadar uveljavljamo nove metode, organizacijo in podobno. Skratka, delovni disciplini in odgovornosti bo treba posvečati več pozornosti, sproti odpravljati spo-



drsljaje, ko so še majhni in ne čakati, da je oškodovan kolektiv.

Kristina PRUDIČ je na Brestu že šestnajst let; točajka v delavski restavraciji TOZD Tovarna pohištva Martinjak pa je trinajst let. Po svoji naravi vedno nasmejana in prijazna je povedala:

»Menim, da so odnosi med sodelavkami, abonenti in kolektivom, kateremu smo organizacijsko priključeni, prav gotovo dobri. Delo z ljudmi zahteva dosti takta, kar ni vedno lahko. Sedaj, ko ne točimo alkoholnih pijač, ne prihaja do nesporazumov med nami in abonenti, če pa pride, miso vredni omembe.

Največkrat delam v drugi izmeni, to je od štirinajste dalje, zato nisem dosti seznanjena s kršitvami, ki se občasno pojavljajo. V naši delovni skupnosti jih doslej ni bilo. Vsekakor sta potrebni poučenost in odgovornost do dela, pa tudi nevšečnosti



ne bo. Na koncu želim povedati: Kubarice in točajke, ki delamo v popoldanski izmeni, smo in moramo biti samostojne. Popoldne naših vodilnih ni na ogled ali morebitne pogovore, s katerimi se srečujemo!

RAZGOVORE SO PRIPRAVILI:

Š. Bogovič, B. Levec, F. Mlakar, M. Šepec, I. Škrabec in J. Škrlj

Bolniški stalež v TP Cerknica

Na ravni delovne organizacije in po posameznih temeljnih organizacijah smo pred kratkih izdelali in na zboru delavcev potrdili stabilizacijske programe. Ukrepi, ki jih vsebuje omenjeni program, naj bi pripomogli k boljši organiziranosti oziroma k

boljšim gospodarskim rezultatom. Ker pa odstotek bolniškega staleža prav gotovo tudi vpliva na boljše ali slabše rezultate gospodarjenja, smo izdelali analizo, iz katere je videti, na katerih področjih ta odstotek pada oziroma raste.

Analiza za TOZD — TPC

št. delavcev % bolniške	Od 1. 1. do 30. 6. 74			Od 1. 1. do 30. 6. 75			Index 6:3
	Do 30 dni	Nad 30 dni	Boln. sku- paj	Boln. do 30 dni	Boln. nad 30 dni	Boln. sku- paj	
ekonomske enote, službe							
masivna proga	4,6 %	6,6 %	11,3 %	5,5 %	8,8 %	14,3 %	126,5
furnirnica	7,4	7,8	15,2	7,8	5,9	13,8	90,7
klejarna	4,2	0,9	5,1	3,7	2,3	6,1	119,6
razrez plošč	3,6	—	3,6	5,9	9,1	15,1	419,4
II. strojna	4,9	3,8	8,8	4,2	2,6	6,8	77,2
nanos pl. elemen.	4,1	2,8	7,0	2,6	2,2	4,8	68,5
nanos mas. elemen.	3,7	5,9	9,7	4,6	4,2	8,9	91,7
montaža	4,9	4,2	9,1	4,7	4,1	8,9	97,8
pakirna	4,3	8,0	12,3	3,8	8,1	11,9	96,7
Skupaj izdelava za 6 mes.	4,8	5,0	9,9	4,7	4,8	9,6	96,9
odprema	2,8	2,9	5,7	2,3	0,4	2,7	47,3
skladišče fur. in modelna	3,3	7,6	10,9	5,6	1,1	6,8	62,3
skladišče lesa	4,8	7,0	11,9	3,0	3,9	7,0	58,8
skladišče materiala	7,6	—	7,6	8,9	3,1	11,9	156,5
uslužbenci	2,1	4,9	7,0	2,6	4,4	7,1	101,4
kontrola	3,5	4,0	7,7	4,4	4,2	8,7	112,9
modelna	—	—	—	0,6	—	0,6	—
pogonski servis	2,8	2,3	5,1	2,5	1,1	3,6	70,5
skupaj režija za 6 mes.	2,4	2,9	5,3	3,1	2,6	5,7	107,5
skupaj režija in izdelava za 6 mesecev	3,9	4,3	8,2	4,2	4,2	8,4	102,3

Zakaj toliko obolenj

Kadar se ponavlja neka stvar pogosteje kot sicer, se sprašujemo: zakaj tako?

Tako je tudi, kadar se obolenja pojavljajo v večjem številu kot je običajno. Z njimi pa se, če je govora o le-teh v delovnih organizacijah, povezuje vprašanje bolniškega staleža. Naraščanje staleža navadno raste vzporedno z večjim številom obolenj, ni pa to vedno nujno.

Nekdo je lahko laže bolan (razna trganja, bolečine, ima lažjo srčno napako in podobno), pa vseeno opravlja lažja dela, ki bistveno ne vplivajo na njegovo bolezen.

O tem, koga proglasiti (nekdo se sam čuti), da je bolan, tudi med strokovnjaki ni enotnih pogledov.

Vzemimo na primer človeka, ki se čuti laže bolnega. Le-ta ne bo vedno iskal zdravniške pomoči. Laže bolan človek lahko tudi dela na delovnem mestu vse do tlej, dokler se mu zdi, da ga delo ne ogroža, da delo opravlja z veseljem in da je za to delo primeren plačan. Čim pa se stanje spremeni, na primer, da ga instruktor premesti na drugo delo, ki je že morda samo slabše plačano, ali se čuti ogroženega, šele takrat začne iskati zdravniško pomoč oziroma zahteva bolniški stalež. Dokler je delavec opravljal delo, ki mu je bilo ljubo, ni niti občutil bolezn (z delom se je zamočil).

O tem, kaj je bolniški stalež oziroma ocenačasne nezmožnosti za delo, sem že pisal v prejšnjih številkih našega glasila, prav tako pa tudi o tem, kaj vse vpliva na bolniški stalež. Kljub temu bi rad še enkrat poudaril — o tem smo se tudi že večkrat pogovarjali z odgovornimi osebami na Brestu — da nisem sam, ki daje bolniški stalež delavcem Bresta. In dokler je tako, ne morem v celoti prevzeti odgovornosti za to!

Sedaj pa k vprašanju, zakaj toliko obolenj. Več stvari je krivo

temu. Bolezni oziroma obolenj je na splošno več kot jih je bilo kdaj poprej. Ne samo zato, ker le-teh danes več odkrijemo oziroma laže odkrijemo, ali pa ker več ljudi išče pomoč kot kdaj prej. Zdi se mi, da smo bolj obremenjeni — predvsem psihično — kot so bili ljudje nekdanj (pehanje za boljšim standardom, zavist, da ne bo drugi imel več in podobno). Poprej so ljudje največkrat delali »za sproti«.

Zadnja leta opažamo, da je vse več duševno-živčnih obolenj zaradi težav doma, težkega dohajanja sodobnega tempa življenja. Pri vsem tem pa se ob vse večjem številu modernih prevoznih sredstev vse manj gibljemo. Postali smo bolj mehkužni, zato pa bolj dovzetni za bolezen, ker se odpornost organizma manjša.

Cepprav so mnogi tehnološki postopki olajšali človeku trpljenje, ga prav ti tehnološki postopki tudi bolj ubijajo. Ob tem tehnolo-

1. Bolniška do 30 dni vsebuje: — bolezen do 30 dni, specialni pregledi, bolnišnica do 30 dni, nesreče do 30 dni.

2. Bolniška nad 30 dni vsebuje: — nega družinskega člana, porodniška, bolnišnica in bolezen nad 30 dni, nesreče nad 30 dni.

3. Izdelana analiza vsebuje samo povzetek analize, ki je bila izdelana po posameznih mesecih in oddelkih, bolniški stalež do 30 in nad 30 dni, skupni odstotek za posamezne oddelke. Ker je obravnavanih prvih šest mesecev v letih 1974 in 1975, je te podatke moč primerjati, zato so podani tudi indeksi.

4. Da bi bila analiza popolnejša, bi dobljene odstotke bolniškega staleža verjetno morali deliti na:

1. odstotek bolniške, ki izvira zaradi nesreč pri delu,

2. odstotek bolniške oziroma porodniški dopust,

3. specialne preglede,

4. nego družinskega člana in nazadnje tudi poprečno starost kolektiva.

Iz analize je videti, da odpade največji odstotek bolniške prav na tiste oddelke, kjer so pogoji dela slabši ali pa so to oddelki, v katere razporejamo delavce, ki imajo zdravniško potrdilo o premetitvi. Opaziti je, da v naši temeljni organizaciji bolniški stalež narašča, če ga primerjamo z istim obdobjem lani. Ker pa je bolniški stalež eden izmed elementov izkoriščanja delovnega časa, potem moramo to kategorijo zmanjšati, saj so med nami tudi taki delavci, ki bolniški stalež izrabljajo za svojo materialno korist. Gotovo pa je, da so zaradi omenjenih prizadejti nekateri delavci, ki jim je potrebna dejanska zdravniška pomoč. Verjetno bi bilo umestno izdelati sistem nagrajevanja po tej kategoriji.

F. Hrstnik



Čakalnica v naši ambulanti je vedno polna

Informiranje - tajnost - samozaščita

V dneh, ko bo izšla ta številka OBZORNIKA, bodo komisije za samoupravne splošne akte vseh temeljnih organizacij in Skupnih dejavnosti dale v javno razpravo osnutek novega pravilnika, ki bo urejal informiranje, varovanje tajnosti in družbeno samozaščito v naši delovni organizaciji.

Čeprav gre na videz za tri samostojna področja, lahko ugotovimo, da so med seboj izredno povezana, zato bo osnutek obsegal tri zaključena poglavja, ki se povezujejo v skupnem poglavju o odgovornosti v zvezi z informiranjem, varovanjem tajnosti in da družbeno samozaščito.

Prvo poglavje bo urejalo pravice in dolžnosti delavcev s področja informiranja. Zapisane bodo obvezne in neobvezne oblike informiranja, osebe, ki bodo odgovarjale za izvajanje nalog s področja informiranja ter osnovna določila o financiranju stroškov informiranja. Opozoriti velja na določilo, ki opredeljuje informiranje kot pravico in dolžnost, kar pomeni, da bomo ne le upravičeni zahtevati podatke, temveč jih tudi posredovati pristojnim organom ali posameznikom.

Drugo poglavje bo podrobno urejalo varovanje tajnosti. Podatki, ki jih je treba varovati, se pojavljajo v življenju skoraj vsake delovne organizacije. Le-ti se delijo na poslovno tajnost, na uradno tajnost ter na tajnost v zvezi s splošnim ljudskim odporom. Zato bo pravilnik podrobno določal kateri podatki so predmet tajnosti in ukrepe za njihovo varovanje kot so: označevanje in varovanje listin ter drugih tajnih podatkov in sredstev, sporočanje tajnih podatkov ter pravilne postopke pri obiskih in stikih s tujci.

Poglavje o družbeni samozaščiti bo poleg splošnih določil o tej dejavnosti, ki jo bo treba v skladu s predpisi razvijati predvsem tudi v delovnih organizacijah, vsebovalo še naslednja področja:

- ravnanje z gotovino in vrednostnimi papirji,
- ukrepi zoper kriminaliteto,
- kadrovske politike in
- izredne varnostne razmere.

V tem poglavju bo urejen tudi sistem delovanja družbene samozaščite skozi službe in organe, katerih naloga bo predvsem zavestno ukrepanje na tem področju. Po osnutku se bodo s tem sistematično ukvarjale:

- služba notranje zaščite,
- strokovna kontrola,
- organi samoupravne delavske kontrole in

Razdelitev stanovanjskih sredstev iz združenih skladov

V zvezi s samoupravnim sporazumom o izločanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko gradnjo in na podlagi 6. in 7. člena začasnega pravilnika o upravljanju z združenimi sredstvi je bil razpisan natečaj za znesek 5.000.000 din, ki se ga dodeljuje kot posojilo za:

- nakup ali gradnjo najemnih stanovanj 2.400.000 din,
- nakup stanovanj v etažni lastnini ali gradnja individualnih hiš 1.300.000 din,
- rekonstrukcijo stanovanjskih hiš in stanovanj 500.000 din,
- pridobitev in pripravo ter komunalno opremljanje stavbnih zemljišč 800.000 din.

Sredstva za nakup in gradnjo najemnih stanovanj so bila razdeljena med naslednje prosilce:

Kovinoplastika Lož	758.720 din
BREST Cerknica	1.158.720 din
Gradišče Cerknica	241.280 din
Komunalno-stanovanjsko podjetje Cerknica	241.280 din

Brest je iz združenih sredstev dobil torej 1.158.720 din kredita, ki pa se bo delil na:

Cerkniško dolino	666.400 din
in na Loško dolino	492.320 din

S. Zidar

— organ za družbeno samozaščito.

Naloga družbene samozaščite pa je, kot je že iz naziva razvidno, naloga vseh delavcev posa-

Pripravnništvo pri nas

Rad bi spregovoril o vprašanju, s katerim se iz leta v leto srečujemo. Stvar se začne pri obvezni vsakoletni praksi, se nadaljuje med pripravništvom in dobi svoj največji obseg tedaj, ko naj bi mlad človek pričel z delom na delovnem mestu.

Takrat namreč spoznamo, da ima ta človek sicer dovolj teoretičnega znanja, nima pa praktičnih izkušenj in zato svojega dela ne opravlja v zadovoljivi in pričakovani količini ter kvaliteti. Kar navadili smo se, da je temu tako in smo našim pričakovanjem primerno priredili normativne akte, ki urejajo to področje.

Pravimo, da delavec, ki nastopi novo delovno mesto, nima ustrezne prakse in ga glede na to uvrstimo v dve skupini nižje kot pa je realna ocena delovnega mesta. Tako novega delavca že v začetku postavimo v neenakopraven položaj, kar je v nasprotju z znanimi stališči o dograjevanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov, ki jih je pripravil Center za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije.

V tem primeru ne delimo osebnega dohodka glede na rezultate dela kot to zahteva ustava, ampak glede na naša osebna predvidevanja.

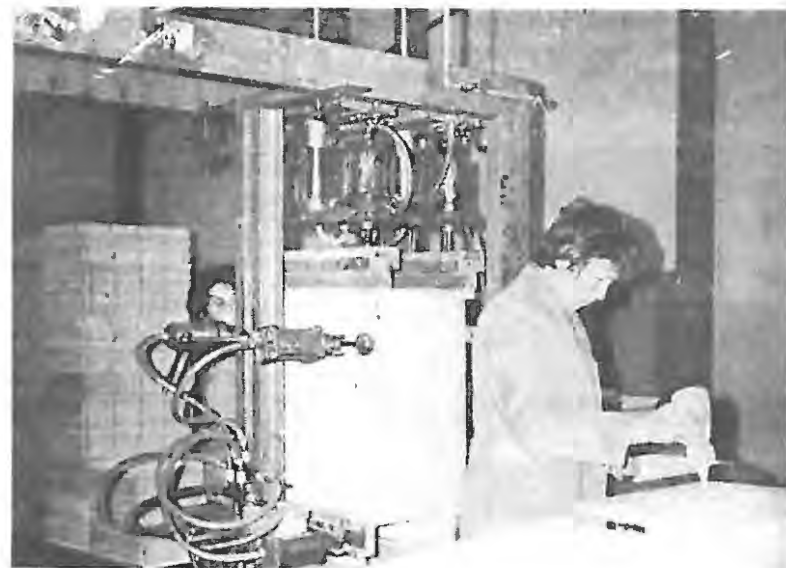
Vprašam se, ali smo s tem naredili vse, kar je v naši moči. Nedvomno ne! Poglejmo, katere napake se na posameznih področjih vseskozi pojavljajo.

Tudi letos so opravljali svojo obvezno prakso naši študenti. Nekateri so imeli svoj program dela, drugi ne, kar končno ni tako pomembno. Obnašali smo se do vseh precej mačehovsko in navadno smo jih ne glede na stopnjo in smer šolanja zaposlili tam, kjer je bilo, odkrito pove-

mezne delovne skupnosti, saj gre za zaščito skupnih interesov. Zato posebno poglavje ureja tudi odgovornost v zvezi z družbeno samozaščito, pa tudi v zvezi z informiranjem in varovanjem tajnosti.

Prostor nam ne dopušča, da bi podrobneje osvetlili posamezna določila osnutka novega pravilnika, sicer pa bo v nekaj dneh potekala o njem javna razprava.

Z. Zabukovec



Iz naše proizvodnje

Pravnik odgovarja

Vprašanje: Sem pripravnik s končano višjo šolo. Določeno je, da bom opravil desetmesečno pripravniško dobo.

Najprej sem nekaj tednov delal na delovnem mestu, za katerega se zahteva višja šolska izobrazba, zdaj pa sem že več dni razporejen na delovno mesto, za katerega se zahteva srednja šolska izobrazba. Ali je taka razporeditev v skladu s predpisi oziroma kje je pripravništvo urejeno?

Odgovor: Okvirno urejata pripravništvo dva zakona: zvezni zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 22/73) ter republiški zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci (objavljen v Uradnem listu SRS št. 18/74).

Na njuni podlagi smo v naših temeljnih organizacijah oziroma v Skupnih dejavnostih uredili odprta vprašanja pripravništva še s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, in sicer s členi 49 do 60. Iz naštetih aktov je razvidno, da je glavni namen pripravništva »oplenitenje šolskega teoretičnega znanja s prak-

tičnim znanjem in delom«, saj samoupravni sporazum ugotavlja (na podlagi zakona), da »delavec, ki je končal srednjo, višjo ali visoko šolo, razen poklicnih šol in ki se zaposli prvič v stroki, za katero se je šolal, pridobi lastnost delavca kot pripravnik na posameznem pripravniškem mestu, da bi si pridobil delovne izkušnje za samostojno delo v stroki«.

Vidimo torej, da gre za pripravniško mesto, ki se določi z načrtom o pripravništvu. Za tako mesto (oziroma za vsakega pripravnika) izdela komisija za vodenje in ocenitev pripravniškega dela program pripravniškega dela za pripravnikovo praktično usposabljanje. V tem programu se med drugim določijo delovna področja (delovna mesta) uvajanja ter vsebino in čas dela na posameznem področju.

In tu smo pri jedru odgovora: Če program določa tudi delo na takem delovnem mestu, kjer zdaj delate, ni napak, čeprav se sicer zahteva za stopnjo nižja šolska izobrazba. Gotovo sodi tako delo v širše poznavanje stroke in je prav, da se podrobneje spoznate tudi z delom takih delovnih mest, s katerimi boste pri svojem kasnejšem delu imeli vsakodnevne stike. Z. Zabukovec

Naš sindikalni piknik

Kot vsako leto tako tudi... tako navadno začnemo pisati take in podobne stvari... Ampak tokrat ni tako. Piknika namreč sedaj dve leti nazaj ni bilo. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Tovarne ivernih plošč je že večkrat poskušal organizirati kakšen izlet v različne kraje. Vendar se je vedno izkazalo, da je premalo ljudi pripravljenih iti kam in tako so vsi izleti zaporedoma lepo popadali v vodo.

S piknikom pa je drugače. Letošnji se je pričel v zgodnjih popoldanskih urah proste avgustovske sobote. Povabljeni so bili vsi člani delovne skupnosti Iverke in njihovi družinski člani. Tako so se ob dobri kapljici in okusni pečenki zbrali delavci stare in nove Iverke, kdor je pač prišel. Kdor ni prišel, bo pa lahko spet

kritiziral sindikat, kako ni nič iz njega.

Seveda, kot se spodobi, tudi glasbe ni smelo manjkati in kdor je hotel, si je lahko pete nabrusil. Pa ni bilo tam najbolj vroče. Najhujši boji so se razplameli na balinišči, kjer je bilo več vpi-tja kot balinanja. Šport je bil v razmahu. K lovski koči, kjer je piknik bil, sodi seveda tudi puška, pa čeprav samo taka na zrak. To prav v ničemer ne zmanjša borbenosti naših ostrostrelcev in pri merjenju in streljanju plastičnih kozarcev (praznih) so zvečine najbolj neusmiljeno udrihali po bližnjem grmovju, da je listje kar frčalo po zraku.

Pijače je menda še ostalo, pa ne zaradi prestreljenih kozarcev.

F. Mulec

Zakaj toliko obolenj

(Nadaljevanje s 5. strani) na oddelku poliuretanskih mas, kjer v improviziranem prostoru ni ustreznih pogojev za normalno delo. Število poškodb je naraslo tudi, odkar delavci delajo pri montiranju strojev na novi Iverki.

Tudi alkohol je kriv marsikateri »bolniški«, posebno ob pone-deljkih je to večkrat opaziti. Alkohol je delavcem tudi v sami tovarni na voljo, čeprav smo se že večkrat menili, da bi točenje alkoholnih pijač na Brestu prepovedali. Da nekateri hodijo po pijačo v bližnje gostilne, pa je tudi znano.

Morda bi nazadnje omenil tudi nezainteresiranost nekaterih

instruktorjev, da bi delavca, ki je laže poškodovan, dali na ustrežno lažje delo — vsaj začasno — pa raje vidijo, da gre v stalež (z izgovorom: saj ga nimam kam dati).

Nazadnje pa ne smemo mimo tega, da ima pri dajanju bolniškega staleža tudi subjektivni faktor določeno vlogo.

Z vprašanjem staleža se ne ukvarjamo samo pri nas na Brestu, ampak je veliko vprašanje tudi v drugih podjetjih v Sloveniji. O vsem tem smo že nekajkrat govorili z vodilnimi delavci Bresta, ostalo pa je v glavnem vse pri starem. Ostala je samo želja?

dr. A. Smalc



NAŠE MALO MESTO

Lahko se pohvalimo, da ima naše malo mesto kar dve banki. Pohvalimo pa se lahko tudi z dvema kioskom.

Prej kratkim je namreč v razdalji sto metrov od stare trafike postavilo lični kiosk tudi ČZP DELO iz Ljubljane. V kiosku imajo na voljo različne časopise, revije, razglednice, tobačne izdelke



in podobne zadeve, ki so že običajne za take prodajalne. Toda žal moramo tudi tokrat ugotoviti, da ob nedeljah in praznikih ne obratuje noben kiosk. Prav o vprašanju, kje naj kupijo mimoidoči turisti, obiskovalci in drugi razglednice, znamke ali morda tudi spominek v nedeljo ali na praznik, smo v tej naši rubriki nešteto pisali, toda žal zaman.



Letošnje koncerte v Zelšah pri Cerknici je pričel oktet Gallus, ki je požel mnogo priznanj. Več o Koncertih bomo pisali v prihodnjih številkah

Prispevek za solidarnost

ZAKON O OBLIKOVANJU SREDSTEV SOLIDARNOSTI

Republiška skupščina je januarja letos sprejela zakon o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Skladno z dogovorom o oblikovanju sredstev solidarnosti narodov in narodnosti ter uresničitvi ustavnega načela o solidarnosti pri odpravljanju posledic naravnih nesreč ureja ta zakon oblikovanje sredstev solidarnosti. Sredstva solidarnosti so namenjena za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ki jih pretrpijo občani, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti ter za dajanje vzajemne pomoči drugim republikam.

V ta namen je uveden teden solidarnosti, ki traja vsako leto od 26. julija do 1. avgusta.

Viri za oblikovanje sredstev solidarnosti ki nas neposredno zadevajo so:

1. prispevki solidarnosti iz osebnega dohodka delavcev,
2. prispevek solidarnosti iz do-

hodka temeljnih organizacij združenega dela in

3. sredstva, ki jih dajo kot pomoč oziroma darujejo delavci. Delavci plačujejo prispevek solidarnosti iz osebnega dohodka v višini povprečnega enodnevnega neto osebnega dohodka, doseženega v juliju.

Na Brestu smo se dogovorili, da bomo v ta namen delali en dan več kot znaša 42-urni delovni teden. Ker smo imeli v juliju kolektivni dopust, je skupni delavski svet sprejel sklep, da bomo zato delali zadnjo soboto v avgustu. Zakonsko je namreč dovoljeno, da se lahko prispeva za solidarnost ali enodnevni neto osebni dohodek ali da se dela en dan in se prispeva zaslužek tistega dne.

Temeljne organizacije prispevajo v solidarnost v obliki 0,3 odstotka prispevka iz dohodka, in sicer od osnove, od katere se plačuje republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

T. Zigmund

Uspešna vloga združenih sredstev

TAKO KOT SO DOLŽNE DELOVNE ORGANIZACIJE PO ZAKONU OBVEZNO VLAGATI DEL DOHODKA V SVOJ LASTNI REZERVNI SKLAD, SO DOLŽNE ZDRUŽEVATI TUDI SREDSTVA V REPUBLISKEM IN OBČINSKEM SKLADU SKUPNIH REZERV. ZADNJA LETA SICER ZDRUŽUJE GOSPODARSTVO SREDSTVA REZERV (3 ODSOTKE OD OSTANKA DOHODKA ZA REPUBLIKI IN 2 ODSOTKA ZA OBČINSKI SKLAD) KOT POSOJILO, KI SE BO VSAJ OB NORMALNIH RAZMERAH GOSPODARSTVU V CELOTI VRNILO PO ŠTIRIH LETIH VEZAVE.

Cilji vseh teh skladov so si zelo podobni. Namenjeni so za najhujše čase, za pokrivanje izgub, preventivne sanacije in podobno.

Občinski sklad skupnih rezerv sicer ni bogat, je pa še lahko potreben zlasti za manjše organizacije, pa tudi kakšna večja si skuša v njem poiskati finančno uteho. V ta sklad je bilo po zaključnem računu za leto 1974 vplačanih okrog 1,2 milijona dinarjev. Sklad narašča tudi z vračilom anuitet odobrenih kreditov gospodarstvu, ki je vplačnik in edino ta sredstva lahko koristi.

Na zadnji seji upravnega odbora sklada skupnih rezerv občine Cerknica so odobrili:

— 1.200.000 dinarjev kredita za dobo štirih let Kmetijski zdruzi Cerknica za sanacijo obratnih sredstev v temeljni organizaciji lastne kmetijske proizvodnje, ki

so to lani, pa tudi letos pestile izgube;

— 900.000 dinarjev kredita za dobo treh let Jelki Begunje za preventivno sanacijo obratnih sredstev. Jelko prav tako kot druge pobištvenike tiščijo zaloge, ki terjajo hitro finančno ukrepanje.

Za rezervacijo sredstev za letošnja prva vračila vplačanih zneskov gospodarstva v višini okrog 600.000 dinarjev se je sklad za nova dajanja kreditov v letu 1975 popolnoma izpraznil.

Letos je upravni odbor odobril še kratkoročni kredit za dobo enega leta Kovindu z Unca v znesku 337.000 din, lani pa Kovinoplastiki Lož investicijski kredit v znesku 1.400.000 din za dobo štirih let za izgradnjo novega obrata kovinskih izdelkov v Novi vasi v smislu preventivne sanacije z posebnim poudarkom na

socialni varnosti prebivalstva s tega območja ter kredit Nanosu iz Postojne za preventivno sanacijo temeljne organizacije Trgovina Rakek v znesku 800.000 din za dobo štirih let.

Upravni odbor sklada je že večkrat upravičeno kritiziral posamezne temeljne organizacije z našega področja, ki vključujejo sredstva sklada skupnih rezerv v občini, kjer ima sedež celotna organizacija združenega dela, pri kreditiranju oziroma reševanju konkretne finančne problematike pa skušajo dobiti sredstva pri našem občinskem skladu. Med tistimi, ki ne plačujejo sredstev skupnih rezerv v naš občinski sklad, so tudi večje temeljne organizacije na primer Kartonaža Rakek, Jama Rakek, Nanos Rakek in še nekatere druge.

Do konca letošnjega leta bo upravni odbor pripravil predlog novega statuta sklada in ga poslal vsem temeljnim organizacijam v javno razpravo.

Sicer pa za čas zadnjih nekaj let lahko z veseljem ugotovimo, da našemu gospodarstvu ni bilo potrebno sanirati izgub in da so imeli dani krediti predvsem značaj preventivne sanacije v smislu čimvečje stabilizacije gospodarstva.

D. Mlinar

Naši ljudje

IVAN VRBAN, tako se imenuje naš »tokratni« naš človek, stanuje v Cerknici zraven glasbene šole, ki je v rojstni hiši skladatelja Frana Gerbiča. Tudi hiša, v kateri je našel svoj dom naš Ivan, je bila nekdanji skladateljeva. Tako, da čez glasbo ne sme nič reči in tudi pravi, da ga glasbeno delovanje mladih tako rekoč pred nosom prav nič ne moti. V mladih letih je bil vajen še drugačne glasbe. K nam je namreč pri-

šel iz kraja, kjer zavija najmočnejša burja v Jugoslaviji, torej iz Senja. Pa vendar ga menda ni burja odgnala iz rojstnega kraja, ampak bolj ona stara »s trebuhom za kruhom«. V Slovenijo je prišel najprej v Cerknico, tu ostal in tu namerava ostati kot je sam poudaril. Pa vendar ga še vleče v »stari kraj«, tako da vsako leto dvakrat do trikrat obišče domačijo.

»Po osvoboditvi sem nekaj časa delal na Reki pri gradnji pristanišča. Pod vodo smo minirali in z bagerjem poglobljali morsko dno ob obali. Zdaj imam za seboj že petindvajset let BRESTA. Na Iverki sem od samega začetka tovarne, pravzaprav še od prej, saj sem delal že pri montaži strojev.«

Vse kaže, da se je vsem starejšim Brestovcem najbolj zarezal v spomin požar tovarne, kajti tudi on mi je pripovedoval o težavah, s katerimi so se srečevali takrat. Na vprašanje, kako je kaj zadovoljen z delom danes, je odgovoril:

»Kako kaj delo, praviš? Kot po navadi. No, ostala je noč, ob nedeljah sem pa prost, to je boljše kot v vseh teh letih Iverke. Pa oči mi nagajajo, pogosto me pečejo zaradi plina. Na novo Iverko pa ne bi šel, ker se mi zdi predalet za peš hojo.«



Ivan odgovori na vsako vprašanje, sam pa pove bolj malo o svoji življenjski poti, tako da mora vsako posamezno stvar posebej izvleči iz njega. In vendar mi je povedal sam, da je pomagal postavljati spomenik padlim borcem sredi Cerknice.

»Najprej smo podrli kostanje, potem pa smo začeli nositi skupaj dele spomenika, ki so bili postavljeni v žumrovi hiši onstran ceste. Kamen za tlak okrog spomenika smo navozili s Kamne gorice. Prav od tam je tudi klesani kamen, iz katerega je sestavljeno podnožje spomenika.«

Bil je ravno na dopustu, pa ga nisem hotel več motiti in hitro se je vrnil k prejšnjemu opravilu, katerega sem mu bil s svojim prihodom prekinil.

F. Mulec

Za naš skupni razvoj

Samoupravni dogovori za financiranje potreb krajevnih skupnosti, narodne obrambe, cestnega sklada in sklada za pospeševanje kmetijstva obvezujejo BREST oziroma njegove temeljne organizacije združenega dela, da izdajajo sredstva iz ustvarjenega dohodka pri delitvi ob zaključku poslovnega leta.

Zgodi se, da posamezna temeljna organizacija ne konča poslovnega leta uspešno in ustvari nižji dohodek kot znašajo vse obveznosti, ki se pokrivajo iz ustvarjenega dohodka. Tedaj ne more pokrivati obveznosti po samoupravnih dogovorih niti drugih družbenih dogovorih in predpisih.

V letu 1974 sta na Brestu končali poslovno leto z izgubo temeljni organizaciji združenega dela Tovarna pohištva Martinjak in Tovarna pohištva Stari trg. Obe temeljni organizaciji zato nista obvezni pokrivati obveznosti iz samoupravnih dogovorov za leto 1974. Kljub temu, da nista obvezni, sta izpolnili pogodbeno ob-

veznost do krajevnih skupnosti, in sicer tako, da sta najeli kredit pri ostalih Brestovih temeljnih organizacijah. Kredit bosta morali vrniti v naslednjih letih iz ustvarjenega dohodka. Za pokrivanje obveznosti po ostalih samoupravnih dogovorih pa se nista mogli zadolževati, ker bi to preveč obremenjevalo dohodek v prihodnjih letih.

Samoupravni sporazumi so bili podpisani v drugi polovici leta 1974 z veljavnostjo za vse leto. Ker se obveznosti po veljavnih predpisih lahko poravnajo le iz ustvarjenega dohodka, ugotovljenega po zaključnem računu, je Brest začel s plačevanjem obveznosti šele v letu 1975. Zaradi velikega pomanjkanja likvidnih sredstev in splošne gospodarske recesije se je zavleklo tudi plačevanje teh obveznosti. Kljub izrednim težavam na področju plačilne sposobnosti pa smo del obveznosti po sporazumih le uspeli poravnati.

Oglejmo si pregled poravnave teh obveznosti:

1. Krajevne skupnosti	1974	I. pol. 75	Skupaj
— Cerknica	119.000	132.192	251.192
— Rakek	26.350	12.042	38.392
— Grahovo	94.350	43.243	137.593
— Begunje	34.000	15.874	49.874
— Cajnarje	17.000	7.663	24.663
— Nova vas	17.000	7.663	24.663
— Loška dolina	119.850	55.011	174.861
— 15 % združenih sredstev	75.450	48.298	123.748
Skupaj	503.000	321.986	824.986
2. Narodna obramba	65.600	70.050	135.650
3. Cestni sklad in drž. karta	194.000	111.450	305.450
Skupaj (1 + 2 + 3)	762.600	503.486	1.266.086

T. Zigmund

Pred novo nogometno sezono

DOSLEJ NAJVEČJI USPEH

Nogometni klub Cerknica, ki tekmuje v ljubljanski nogometni podzvezi — A liga, je letos premočno zmagal. Uspeh, ki smo ga dosegli z disciplino, prizadevnostjo in voljo, manj pa s kvaliteto, nam da o marsičem razmišljati. Mogoče nimamo dovolj zaupanja v lastne sposobnosti, ker nimamo niti dovolj izkušenj niti pravega strokovnega kadra. Vse delo sloni na popolnoma amaterskem prostovoljnem delu. S takim načinom dela je mogoče doseči le določeno stopnjo srednje kvalitete.

Ko prestopamo v višji tekmovalni razred, je dobro, da se zavedamo odgovornosti zaradi večje zahtevnosti tekmovanja. Posledice neodgovornosti so namreč težke za prihodnji napredek kluba. Potapljaljočo barko je zelo težko reševati, zlasti v takih pogojih kot jih imamo mi. Naše igranje je med najslabšimi na področju ljubljanske podzveze, brez prave garderobe in umivalnice. Uspeh v prihodnjem tekmovanju pričakujemo predvsem od discipline, zagnanosti in odličnega naraščanja.

Naši mladinci so za dva razreda boljši od svojih vrstnikov v naši konkurenci, to pa je le delno merilo, ker klubi v bližini Ljubljane večinoma ne črpajo kadrov iz svojih vrst, temveč dobivajo šolane igralce od Olimpije, Slovana, Mercatorja in drugih.

Po upravni poti bomo skušali napraviti vse, da bi zadržali trajni napredek. Pri tem bodo odločilno vlogo imeli strokovni kadri. To so dokazali že v preteklem obdobju; zaupajmo jim tudi v prihodnje. Dolžni smo to storiti tudi zaradi občanov Cerkniške doline, da bodo v prihodnje gledali lep nogomet.

Javno pa moramo ošteti nekatere odgovorne občane. Želimo si urediti boljše tekmovalne pogoje, kar bi služilo tudi rekreaciji občanov naše doline. Izdelali smo osnutek športnega centra na osnovi dogovora z najodgovornejšimi občani. Po ovinkih zveemo, da je osnutek za smetišče — tam naj bi gradili industrijsko zono. Vsa naša prizadevanja preprosto odlagajo brez jasnega koncepta. Kdaj bodo na vrsti objekti za množično telesno kulturo — ne le za nogometni klub? V srednjeročnem programu bomo spet lepo programirali in pisali, tako kot smo v programu za obdobje 1972—1976, izdelali pa nismo nič. Vprašam se, kdo je odgovoren — odgovor bo dala kasnejša generacija.

F. Kranjc

PRED NOVO SEZONO

Na pragu je nova nogometna sezona, v kateri bodo vse naše vrste sodelovale v višjem tekmovalnem razredu.

Izkušenj nimamo, zato ne moremo reči kakšna bo naša uvrstitev. Prav gotovo nam volje ne manjka; priprave tečejo po za-

stavljenem programu, tako da bomo prvenstvo pričakali dovolj dobro pripravljeni. Posamezniki svari, da bomo z odhodom nekaterih igralcev k Olimpiji in Slovanu oslavljeni; — v moštvih tega ni čutiti, še manj pa se bo poznalo v igri. S pridobitvijo novega trenerja ter ob ambicijah in razpoloženju v klubu pričakujemo s podporo številnih gledalcev dobre rezultate.

Ob prestopu v višji tekmovalni razred smo imeli obilo težav. Naši pogoji so izredno slabi, smo brez garderob in sanitarij. S prostovoljnim delom smo si zasili uredili nogometno igrišče. Garderobe za gostujoča moštva smo pripravili v Brestovem samskem domu. Vse ostale težave, ki nas mučijo, so več ali manj znane. Ne tekmujejo samo za nogomet kot si nekateri mislijo, tekmujejo za lepši življenjski utrip našega življenjskega in delovnega okolja.

F. Kranjc

Košarkarji že tekmujejo

Jesenski del tekmovanja se je pričel že v avgustu in bo trajal vse do začetka oktobra. Po prvem delu tekmovanja je bila KK Cerknica v eni izmed drugih slovenskih lig tretja. Prav gotovo je za tekmovalne uspehe moštva odločilno prispevalo strokovno vodstvo trenerja Jožeta Inocenteja, pod čigar vodstvom se je izoblikovalo solidno moštvo, sposobno za višja ligaška tekmovanja.

V nadaljevanju tekmovalne sezone bo moštvo spet okrepil Marko Tuhtan, ki se je vrnil z odsluženja vojaškega roka.

Lestvica po prvem delu				
Kras	10	9	1	806:662 18
AET	9	7	2	629:579 14
Cerknica	10	7	3	733:692 14
TIK	10	6	4	735:622 12
Idrija	10	6	4	660:570 12
Postojna	10	6	4	675:639 12
Kladivar	10	3	7	718:759 6
Primorje	10	2	8	658:748 4
Pivka	9	2	7	602:737 4
ETA	10	1	9	497:705 2

Filmi v septembru

1. 9. ob 17. uri in 20. uri — ameriški film VESELI KRATKI STIK. Komedia. Igrata Stan in Olio.

3. 9. ob 20. uri — nemški film PO SLEDI IZGUBLJENE ŽENE. Kriminalka.

6. 9. ob 20. uri in 7. 9. ob 16. uri — francoski film PRAVA ZGAGA. Kriminalka.

7. 9. ob 20. uri — danski film — ZOBOZDRAVNIK V POSTELJI. Erotični film.

8. 9. ob 20. uri — francoski film PRVA SPOKOJNA NOČ. Drama.

11. 9. ob 20. uri — jugoslovanski film DEPS. Kriminalka.

13. 9. ob 20. uri in 14. 9. ob 16. uri — ameriški film BITKA ZA BRITANIJO. Vojni film.

14. 9. ob 20. uri — slovenski film STRAH. Drama.

15. 9. ob 20. uri — ameriški film

JESENSKE NOGOMETNE TEKME

Člani — mladinci

- 31. 8. Krim — Cerknica
- 7. 9. Cerknica — Cement
- 14. 9. Elan — Cerknica
- 21. 9. Ihan — Cerknica
- 28. 9. Cerknica — Črnuče
- 5. 10. Grosuplje — Cerknica
- 12. 10. Cerknica — Hrastnik
- 19. 10. Zagorje — Cerknica
- 26. 10. Cerknica — Kočevje
- 2. 11. Ribnica — Cerknica
- 11. 11. Cerknica — Sava

Pionirji

- 6. 9. Cerknica — Logatec
- 13. 9. Olimpija — Cerknica
- 19. 9. Cerknica — Usnjari
- 27. 9. Borovnica — Cerknica
- 4. 10. Cerknica — Rakek
- 11. 10. Mercator — Cerknica
- 18. 10. Cerknica — Podpeč
- 25. 10. Ilirija — Cerknica
- 2. 11. Cerknica — Log
- 9. 11. Ljubljana — Cerknica

Tekme so v krajih prvoimenovanih klubov.

Priprave za jesenski del so bile dobre. V prijateljskih tekmah v obdobju priprav beleži KK Cerknica lepo zmago nad Vrhniko s 83:74, s Postojno pa poraz po podaljškju — 87:88.

Razpored tekmovanja v jesenskem delu

- Cerknica — Pivka 23. 8.
- ETA Cerkno — Cerknica 27. 8.
- Cerknica — Kladivar 30. 8.
- AET Tolmin — Cerknica 6. 9.
- Cerknica — Postojna 13. 9.
- Idrija — Cerknica 20. 9.
- Cerknica — Kras Sežana 27. 9.
- Grosist — Cerknica 4. 10.

Tekme bodo v krajih prvoimenovanih klubov.

V prvi tekmi Cerknica : Pivka je bil rezultat 92:77.

T. Zigmund

KOCKA JE PADLA. Western.

18. 9. ob 20. uri — ameriški film HARYJEVA TOLPA. Western.

20. 9. ob 20. uri — ameriški film ZABLODA. Drama.

21. 9. ob 16. uri in 20. uri — ameriški film TRADE HORN. Pustolovski film.

22. 9. ob 17. uri in 20. uri — ameriški film STAN IN OLIO — BISERA SMEHA. Komedia.

25. 9. ob 20. uri — ameriški film PRIŠEL BO MOJ DAN. Glasbeni film.

27. 9. ob 20. uri in 28. 9. ob 16. uri — ameriški film RDEČI OBLAK NAD RIATOM. Western.

28. 9. ob 20. uri — ameriški film ZADNJI DNEVI HITLERJA. Vojni film.

29. 9. ob 20. uri — italijanski film IGRA Z OGNJEM. Erotični film.

V spomin

Po hudi in zahrbtni bolezni je mnogo prezgodaj, v dvainpetdesetem letu starost, 21. julija preminul dolgoletni član kolektiva Tovarne pohištva Martinjak, Jani upokojeni Jože ROŽANC iz Martinjaka.

Pri nas je bil zaposlen od 1952. leta. Delal je na različnih delovnih mestih; bil je kurjač parne lokomobile, delavec v strojnih oddelkih, nazadnje pa instruktor v tapetnistvu.

Med sodelavci je bil priljubljen; bil je aktiven samoupravljavec in dober strokovni delavec.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Delovna skupnost
TOZD Tovarna pohištva
Martinjak

VSE OBČANE OBČINE CERKNICA VABIMO NA PROSLAVO 30-LETNICE OSVOBODITVE TER NA SREČANJE BORCEV IN AKTIVISTOV NOTRANJSKE 5., 6. IN 7. SEPTEMBRA 1975 V LOGATCU

PROGRAM PROSLAVE

PETEK, 5. september 1975

ob 16. uri odkritje spomenika aktivistki BAVDEK v Cestah in otvoritev 4 km ceste proti Rovtarnam

SOBOTA, 6. september 1975

ob 9. uri slavnostna seja skupščine občine Logatec (polaganje vencev) in odkritje spominske plošče ustanovitve I. rajonskega odbora OF Logatec

ob 10. uri otvoritev nove šole Osem talcev; ogled razstave (NOB 1941—1945, partizanska saniteta, poveljna graditev Notranjske)

ob 16. uri komemoracija v Grčarevcu

ob 18. uri koncert notranjskih pevskih zborov in pihalnih orkestrov pred Narodnim domom v Logatcu

Po koncertu bo prijateljsko srečanje

NEDELJA, 7. septembra 1975

ob 6. uri budnica

ob 8. uri promena koncert pred Krpanom

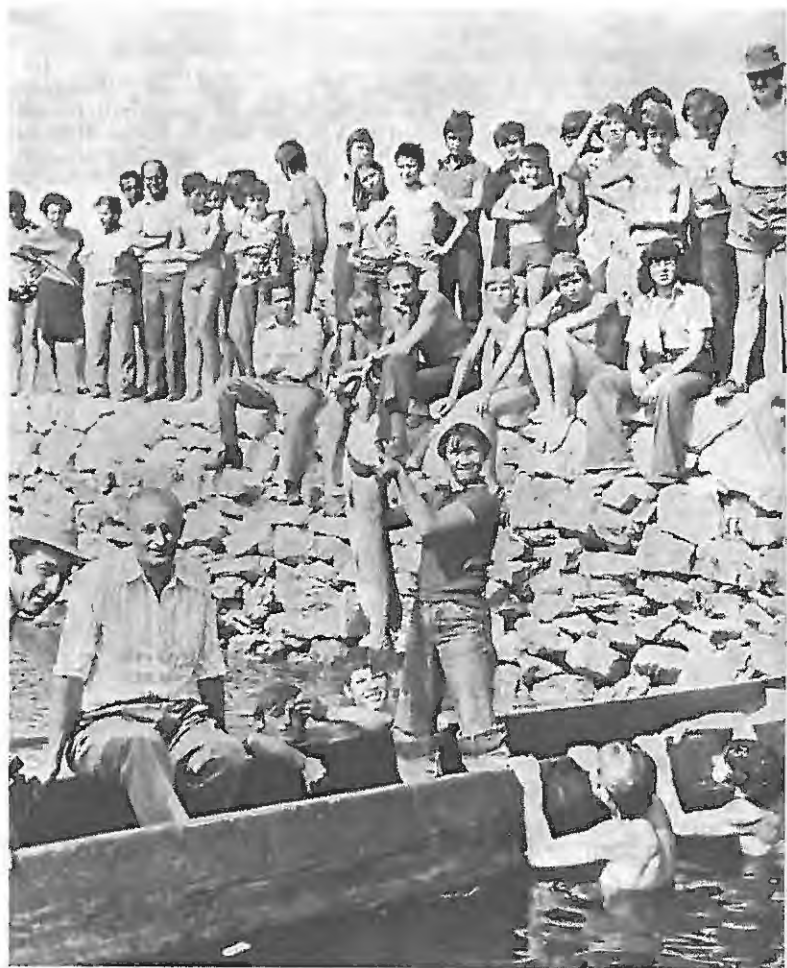
ob 9. uri zbor enot na Cankarjevi cesti

ob 10. uri osrednja proslava pred Narodnim domom v Logatcu

— pozdravni govor
— podelitev domicilne listine in prapora Logaškemu bataljonu
— slavnostni govor narodnega heroja Rada PEHACKA, generalpolkovnika in člana sveta federacije
— kulturni program, v katerem sodelujejo Partizanski pevski zbor, godba milice, solisti Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane

Po kulturnem programu bo partizansko srečanje in zabava

Odbor za proslavo občin Cerknica, Vič-Rudnik, Logatec in Vrhnika



Na letošnjem tekmovanju ribičev na Cerkniškem jezeru se je zbralo blizu 50 tekmovalcev, še več pa »firbcev«

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE

Psoglavac-ris, Risto Savin, Ema, velana, dete, no, ip, mt, rt, nika, rs, cerknisko, karakal, jeti, alkan, enakost, parestizija, rock, anamneza, sr, ivje, selo, seraki, at, ato, tron, ar, Raa, mernik, eo, karo, aon, Oto, za, tipalo, Insa, naklep, Ada, kl, nd, dp, sa, ami, jk, samostalnik, ergonomija, enota, Slivnica, rivalka, dom, Tičarica, i, vi, Kajetan, etos, Anka, až, Keops, st, carar, identiteta, Laba, vol, ok, Tar, Rabotnički, antar, alimant, alinearnost, talilnica, ee, Belinda, sto, Aristotel, kr.

IZID NAGRADNEGA ZREBANJA

Kaže, da poletni meseci niso najprimernejši za reševanje križank. Uredništvo je namreč do roka dobilo le 30 rešitev. Komisija je izžrebala naslednje nagradence:

150 din — Janez Lavrenčič, Cerknica, Peščenik, n. h.
100 din — Helena Kusič, Cerknica, Cesta 4. maja 70
50 din — Mara Kebe, Skupne dejavnosti

Po 10 din pa prejmejo: Stanka Mekinda, Cerknica, Videm 18, Marta Dragolič, Cerknica, Cesta 4. maja 92, Matjaž Kebe, Ljubljana, Gerbičeva 51 a, Karel Komočar, Cerknica, Cesta 4. maja 21 in Franc Turk, Martinjak 3.

Nagrajencem iskreno čestitamo! Nagrade lahko dvignejo v blagajni Skupnih dejavnosti, ostalim pa jih bomo poslali po pošti.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Ivanka GODESA, Mirko GERŠAK, Marija GRBEC, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Branko MIŠIČ, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Franc MULEC, Miha SEPEC in Zdravko ZABUKOVEC. Foto: J. SKRLJ. Tiska Zvezniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2500 izvodov.



Kako bo v višjem tekmovalnem razredu? Na sliki: moštvo NK Cerknica